

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Richtsnoeren voor de uitvoering van bepaalde etiketteringsbepalingen van Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de definitie, omschrijving, presentatie en etikettering van gedistilleerde dranken, het gebruik van de namen van gedistilleerde dranken in de presentatie en etikettering van andere levensmiddelen en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken, het gebruik van ethylalcohol en distillaten uit landbouwproducten in alcoholhoudende dranken, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 110/2008

(2022/C 78/03)

Voorwoord en disclaimer

De nieuwe Verordening (EU) 2019/787 inzake gedistilleerde dranken werd op 17 mei 2019 bekendgemaakt en trad zeven dagen later in werking. De meeste bepalingen inzake productie en etikettering uit deze verordening zijn echter pas sinds 25 mei 2021 van toepassing.

Zoals bepaald in artikel 43, lid 2, van Verordening (EU) 2019/787 zijn deze richtsnoeren — die eveneens met ingang van 25 mei 2021 van toepassing zijn — bedoeld om zorg te dragen voor een eenvormige toepassing van bepaalde etiketteringsbepalingen in de verordening ten behoeve van nationale overheden en exploitanten van levensmiddelenbedrijven (bijvoorbeeld producenten en importeurs van gedistilleerde dranken).

Dit document beperkt zich tot een praktische toelichting op etiketteringsbepalingen voor gedistilleerde dranken, met name wat betreft het gebruik van “wettelijke benamingen”, “samengestelde termen”, “zinspelingen”, “mengsels” en “blends”.

Daartoe worden er diverse niet-limitatieve voorbeelden gegeven, die enkel ter illustratie dienen.

Deze richtsnoeren dienen louter ter informatie en hebben niet ten doel om in voorkomend geval de raadpleging van toepasselijke juridische bronnen of benodigd advies van een juridisch deskundige te vervangen.

De Commissie, noch enige namens haar optredende persoon, kan aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van deze richtsnoeren, die ook niet dienen te worden beschouwd als een bindende interpretatie van de wetgeving.

Dit document is bedoeld om ondernemingen en nationale overheden te ondersteunen bij de toepassing van de wetgeving inzake gedistilleerde dranken. Alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie is bevoegd om het recht van de Unie gezaghebbend uit te leggen.

Tenzij uitdrukkelijk anders aangegeven, moeten verwijzingen naar wettelijke bepalingen worden gelezen als verwijzingen naar Verordening (EU) 2019/787 (“VGD”).

Inhoudsopgave

1. ALGEMENE ETIKETTERINGSVOORSCHRIFTEN VOOR GEDISTILLEERDE DRANKEN	7
1.1. Horizontale bepalingen (voedselinformatieverordening)	7
1.2. Uitgangspunten van de verordening inzake gedistilleerde dranken	7
1.3. Wettelijke benamingen	8
1.4. Termen die wettelijke benamingen mogen aanvullen	10
1.5. Vrijwillige voedselinformatie (voedselinformatieverordening)	12
1.5.1. Naam van een bij de bereiding gebruikt levensmiddel	15
1.6. Ruwe grondstoffen van ethylalcohol of distillaten	15
1.7. Plantaardige grondstoffen die worden gebruikt als wettelijke benamingen	17
2. SAMENGESTELDE TERMEN	18
2.1. Wat is een samengestelde term?	18
2.2. Gebruiksvoorwaarden	20
2.3. Etiketteringsbepalingen	21
2.4. Controles	23
3. ZINSPELINGEN	24
3.1. Wat is een zinspeling?	24
3.2. Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen	25
3.2.1. Zinspelingen op andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken	26
3.2.2. Zinspelingen op andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken	27
3.2.3. Zinspelingen op likeuren	28
3.2.4. Zinspelingen op andere gedistilleerde dranken dan likeuren	30
3.2.5. Andere etiketteringsvoorschriften voor zinspelingen	34
3.3. Zinspeling op aroma's die gedistilleerde dranken "nabootsen"	36
3.4. Alcoholarme/alcoholvrije dranken met een verwijzing naar namen van gedistilleerde dranken	37
3.5. Controles	39
3.5.1. Andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken	39
3.5.2. Andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken	39
3.5.3. Likeuren	40
3.5.4. Andere gedistilleerde dranken dan likeuren	40
3.5.5. "Imitatie"-aroma's	42
3.5.6. Zinspelingen op GA's	42
4. MENGSELS	43
4.1. Wat zijn mengsels?	43
4.2. Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen	44
4.2.1. Algemene voorschriften	44
4.2.2. Mengsels die tot een categorie gedistilleerde drank behoren	45
4.3. Controles	45

5. BLENDS	46
5.1. Wat zijn blends?	46
5.2. Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen	47
5.3. Controles	48
6. OVERZICHTSTABEL	48
6.1. Samengestelde termen (ST)	48
6.2. Zinspelingen	49
6.3. Mengsels	49
6.4. Blends	50

Symbolen en afkortingen

ABV	Alcoholvolumegehalte (Alcohol by volume)
ST	Samengestelde term
EAAO	Ethylalcohol uit landbouwproducten (Ethyl alcohol of agricultural origin)
Voedselinformatieverordening	Verordening (EU) nr. 1169/2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten
GA	Geografische aanduiding
KWID	Kwantitatieve opgave van de ingrediënten (Quantitative indication of ingredients)
VGD	Verordening (EU) 2019/787 (verordening gedistilleerde dranken)
§	Paragraaf in deze richtsnoeren
#	Nummer van een kader met voorbeelden in deze richtsnoeren

1. ALGEMENE ETIKETTERINGSVOORSCHRIFTEN VOOR GEDISTILLEERDE DRANKEN

Artikel 3, punten 1, 4 en 8	Definities
Artikel 4, punten 1, 2, 3 en 4	Technische definities en eisen
Artikelen 9, 10 en 13	Wettelijke benamingen en andere etiketteringsbepalingen

1.1. Horizontale bepalingen (voedselinformatieverordening)

Volgens artikel 9 van Verordening (EU) 2019/787 ⁽¹⁾ (“VGD”) moeten “gedistilleerde dranken die in de Unie in de handel worden gebracht, voldoen aan de presentatie- en etiketteringsvoorschriften van Verordening (EU) nr. 1169/2011 ⁽²⁾, tenzij in deze verordening anders is bepaald” ⁽³⁾.

Tenzij uitdrukkelijk bepaald in lex specialis zoals bedoeld in de VGD, zijn de voorschriften voor presentatie en etikettering van levensmiddelen uit Verordening (EU) nr. 1169/2011 (de “voedselinformatieverordening”) dus ook van toepassing op gedistilleerde dranken als zodanig en wanneer zij aanwezig zijn in levensmiddelen.

Een van de belangrijkste uitgangspunten van de horizontale EU-wetgeving voor de etikettering van voedsel (voedselinformatieverordening) die ook essentieel zijn voor gedistilleerde dranken, is dat voedselinformatie niet misleidend mag zijn en nauwkeurig, duidelijk en voor de consument gemakkelijk te begrijpen moet zijn ⁽⁴⁾.

Informatie voor de consument moet nauwkeurig, niet-misleidend en gemakkelijk te begrijpen zijn.

In dit verband is het goed om erop te wijzen dat de verplichte kwantitatieve opgave van bepaalde (categorieën) ingrediënten overeenkomstig artikel 9, lid 1, punt d), van de voedselinformatieverordening — in samenhang met artikel 22 van en bijlage VIII bij die verordening — ook behoort tot de horizontale voorschriften die van toepassing zijn op gedistilleerde dranken.

KWID-voorschriften zijn van toepassing op gedistilleerde dranken zoals vastgesteld overeenkomstig de voedselinformatieverordening, aangezien de VGD niet uitdrukkelijk voorziet in afwijkingen daarvan.

1.2. Uitgangspunten van de verordening inzake gedistilleerde dranken

Overeenkomstig de traditie die begon met Verordening (EEG) nr. 1576/89 van de Raad ⁽⁵⁾ en die is voortgezet met Verordening (EG) nr. 110/2008 ⁽⁶⁾, gaat ook Verordening (EU) 2019/787 uit van hetzelfde **liberale beginsel**:

Elke gedistilleerde drank mag in de EU in de handel worden gebracht mits hij wordt geproduceerd overeenkomstig de algemene levensmiddelenwetgeving en op de juiste wijze wordt geëtiketteerd.

⁽¹⁾ Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de definitie, omschrijving, presentatie en etikettering van gedistilleerde dranken, het gebruik van de namen van gedistilleerde dranken in de presentatie en etikettering van andere levensmiddelen en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken, het gebruik van ethylalcohol en distillaten uit landbouwproducten in alcoholhoudende dranken, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 110/2008 (PB L 130 van 17.5.2019, blz. 1).

⁽²⁾ Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1924/2006 en (EG) nr. 1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, Richtlijn 90/496/EEG van de Raad, Richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie en Verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 18).

⁽³⁾ Dit was al het geval met Verordening (EG) nr. 110/2008, die in een aantal etiketteringsbepalingen verwijst naar de horizontale voorschriften van Richtlijn 2000/13/EG die per 13 december 2014 was ingetrokken en vervangen door de voedselinformatieverordening.

⁽⁴⁾ Zie artikel 7 van de voedselinformatieverordening.

⁽⁵⁾ Verordening (EEG) nr. 1576/89 van de Raad van 29 mei 1989 tot vaststelling van de algemene voorschriften betreffende de definitie, de aanduiding en de aanbiedingsvorm van gedistilleerde dranken (PB L 160 van 12.6.1989, blz. 1).

⁽⁶⁾ Verordening (EG) nr. 110/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 betreffende de definitie, de aanduiding, de presentatie, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 1576/89 van de Raad (PB L 39 van 13.2.2008, blz. 16).

Met andere woorden: gedistilleerde dranken zijn — net als andere levensmiddelen — op de EU-markt niet verboden zolang zij voldoen aan de vereisten voor hun bereiding, veilig kunnen worden geconsumeerd en zijn voorzien van passende consumenteninformatie.

Voor gedistilleerde dranken moet dit liberale beginsel echter samengaan met de **extra bescherming** die de EU-wetgeving biedt aan hun **wettelijke benamingen**, die zijn voorbehouden aan bepaalde **categorieën** of aan **geografische aanduidingen**.

**Wettelijke benamingen van gedistilleerde dranken (categorieën en GA's)
genieten bijzondere bescherming.**

Om de reputatie van categorieën gedistilleerde dranken en GA's te beschermen en om misleiding van de consument te voorkomen, beschermt de VGD namelijk duidelijk omschreven producten tegen onrechtmatig gebruik in de presentatie van afgeleide producten die niet voldoen aan de geldende stringente productiecriteriën.

Daarom zullen exploitanten van levensmiddelenbedrijven (bijvoorbeeld producenten of importeurs) terdege rekening moeten houden met de etiketteringsbepalingen uit de VGD voordat zij een gedistilleerde drank of naar gedistilleerde dranken verwijzende voeding op de EU-markt brengen.

Bijzondere aandacht moet worden geschonken aan voorschriften voor wettelijke benamingen (artikel 10), samengestelde termen (artikel 11), zinspelingen (artikel 12) en andere etiketteringsbepalingen, onder meer inzake mengsels en blends (artikel 13).

1.3. Wettelijke benamingen

De levensmiddelenwetgeving van de EU voorziet niet in verplichte productdefinities, behalve in verticale EU-wetgeving, waaronder de VGD.

Zowel Verordening (EEG) nr. 1576/89 van de Raad als Verordening (EG) nr. 110/2008 voorzagen in een betere bescherming van verkoopbenamingen en geografische aanduidingen en schreven voor dat elke gedistilleerde drank die in de EU op de markt wordt gebracht een duidelijk omschreven naam moet dragen.

Deze benadering is overgenomen in de huidige VGD.

Om deze aan te passen aan de formulering van de voedselinformatieverordening over voedselinformatie voor de consument, heeft de wetgever besloten om de term “verkoopbenaming” te vervangen door de term “wettelijke benaming”, die in:

- artikel 2, lid 2, punt n), van de voedselinformatieverordening wordt gedefinieerd als “*de benaming van een levensmiddel die wordt voorgeschreven in de bepalingen van de Unie die daarop van toepassing zijn*”[...]; en
- in artikel 3, punt 1, van de VGD als “*de naam waaronder een gedistilleerde drank op de markt wordt gebracht*”.

Bovendien is volgens artikel 17, lid 1, van de voedselinformatieverordening “*de benaming van het levensmiddel [...] zijn wettelijke benaming. Bij ontstentenis van een dergelijke benaming is de benaming van het levensmiddel zijn gebruikelijke benaming of, als er geen gebruikelijke benaming bestaat of de gebruikelijke benaming niet wordt gebruikt, wordt een beschrijvende benaming van het levensmiddel gegeven*”. In lid 4 van dezelfde bepaling wordt bepaald dat “*de benaming van het levensmiddel [...] niet [mag] worden vervangen door een benaming die beschermd is als intellectueel eigendom (⁽⁷⁾), handelsnaam of fantasienaam*”.

Ten slotte moet in overeenstemming met artikel 13, lid 1, van de voedselinformatieverordening de wettelijke benaming van gedistilleerde dranken, evenals andere verplichte voedselinformatie “**op een duidelijk zichtbare plaats en in duidelijk leesbare en, zo nodig, onuitwisbare letters [worden] aangebracht. Andere aanduidingen, afbeeldingen of ander materiaal mogen de verplichte informatie in geen geval verbergen, minder zichtbaar maken, aan de aandacht onttrekken of onderbreken**”.

Gaan we terug naar de specifieke bepalingen van de VGD, dan zien we dat volgens artikel 10 de volgende wettelijke benamingen moeten worden gebruikt in de omschrijving, presentatie en etikettering van een gedistilleerde drank:

a) VERPLICHT

Artikel 10, lid 2: gedistilleerde dranken die voldoen aan de vereisten van een categorie gedistilleerde dranken gebruiken **de naam van die categorie** (of een andere wettelijke benaming indien die categorie dat toestaat);

Als een drank voldoet aan alle vereisten die zijn vastgesteld voor een categorie gedistilleerde drank, moet hij de desbetreffende wettelijke benaming dragen.

(⁷) Volgens artikel 10, lid 5, punt a), van de VGD kan de wettelijke benaming van een gedistilleerde drank worden aangevuld met of worden vervangen door een GA van een gedistilleerde drank.

Artikel 10, lid 3: de wettelijke benaming “**gedistilleerde drank**” indien hij niet voldoet aan de vereisten voor een van de categorieën gedistilleerde dranken van bijlage I, maar nog wel aan de definitie van, en de vereisten voor gedistilleerde dranken in artikel 2;

*Indien een drank niet voldoet aan de vereisten voor een categorie gedistilleerde drank, maar wel aan de algemene definitie van een gedistilleerde drank, moet hij de **soortnaam “gedistilleerde drank”** gebruiken.*

b) **FACULTATIEF**

Artikel 10, lid 4: **wettelijke benamingen die voor een of meer categorieën** gedistilleerde dranken zijn toegestaan, indien de drank voldoet aan de vereisten voor meer dan een van de categorieën gedistilleerde dranken van bijlage I;

#1 — Voorbeelden van toegestane etikettering:

- 1) Een **brandy** mag ook als een **wijn-eau-de-vie** op de markt worden gebracht als hij voldoet aan de vereisten voor zowel categorie 4 als 5 van bijlage I
- 2) Een **sambuca** mag ook als een **likeur** op de markt worden gebracht, omdat een sambuca noodzakelijkerwijs voldoet aan de vereisten voor zowel categorie 33 als 36 van bijlage I
- 3) Een **gin** mag ook als een **met jeneverbessen gearomatiseerde gedistilleerde drank** op de markt worden gebracht als hij voldoet aan de vereisten voor zowel categorie 19 als 20 van bijlage I

Artikel 10, lid 5, punt a): een **geografische aanduiding** als bedoeld in hoofdstuk III, die zijn wettelijke benaming **mag aanvullen of vervangen**;

#2 – Voorbeelden van toegestane etikettering:

- 1) Een **cognac** mag in de handel worden gebracht als **cognac** of als **eau-de-vie de Cognac**
- 2) Een **Cassis de Dijon** mag in de handel worden gebracht als **Cassis de Dijon** of als **crème de Cassis de Dijon**

Artikel 10, lid 5, punt b): een **samengestelde term** met daarin de term “**likeur**” of “**room**”, die – in afwijking van artikel 10, lid 6, punt c), waarin wordt bepaald dat een samengestelde term een wettelijke benaming alleen mag aanvullen (zie § 2.1 hieronder) – zijn wettelijke benaming **kan vervangen** indien hij voldoet aan de respectieve vereisten voor categorie 33 van bijlage I (d.w.z. likeur);

c) **NIET TOEGESTAAN**

Artikel 10, lid 7, eerste alinea: **wettelijke benamingen** die zijn toegestaan voor een **categorie** gedistilleerde dranken en **geografische aanduidingen** voor gedistilleerde dranken **mogen niet worden gebruikt** in de omschrijving, presentatie of etikettering van **dranken** (al dan niet alcoholhoudend) **die niet voldoen aan de vereisten** van die categorie of geografische aanduiding (zie ook § 3.3 hieronder).

Dit verbod geldt ook bij gebruik in combinatie met termen zoals “genre”, “type”, “stijl”, “trant” of “smaak” wanneer deze worden gebruikt om de consument te informeren dat die drank niet mag worden verward met de genoemde gedistilleerde drank.

De enige **uitzonderingen** op dit verbod zijn toegestaan voor “samengestelde termen”, “zinspelingen” en “lijsten van ingrediënten” overeenkomstig de artikelen 11, 12 en 13, leden 2 tot en met 4.

NB: In Verordening (EU) 2019/787 zijn artikel 9, lid 4, en artikel 9, lid 7, van Verordening (EG) nr. 110/2008 samengevoegd tot het nieuwe artikel 10, lid 7, van de VGD. Bijgevolg is de bepaling van artikel 10, lid 7, eerste alinea, strenger geworden dan artikel 9, lid 7, van Verordening (EG) nr. 110/2008, dat alleen het gebruik van de naam van een gedistilleerde drank verbood op **alcoholhoudende dranken (en niet op “dranken”** zoals in de nieuwe VGD) die niet voldoen aan alle vereisten voor die gedistilleerde drank. Deze nieuwe formulering was nodig met het oog op de consistentie met artikel 9, lid 4, van Verordening (EG) nr. 110/2008, dat verbiedt dat verkoopbenamingen van categorieën gedistilleerde dranken worden gebruikt om **enige andere drank dan de gedistilleerde drank waarvoor die benaming in bijlage II is vermeld en in bijlage III is geregistreerd, op welke wijze ook aan te duiden of te presenteren.**

#3 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:

- 1) **Whiskydrank**
- 2) **Drank met cognacsmaak**
- 3) Brandy met 0 % alcohol
- 4) **Alcoholvrije gin**

NB: Verordening (EU) 2019/787 introduceerde iets nieuws met betrekking tot de verwijzing naar namen van gedistilleerde drank in andere levensmiddelen dan dranken. Volgens artikel 10, lid 7, tweede alinea, mogen **aroma's** die een gedistilleerde drank of het gebruik daarvan in de productie van andere **levensmiddelen** dan dranken imiteren, in hun presentatie en etikettering verwijzingen bevatten naar wettelijke benamingen die zijn toegestaan voor een **categorie gedistilleerde dranken**. De enige voorwaarde is dat de consument naar behoren wordt geïnformeerd door deze wettelijke benamingen vergezeld te laten gaan van de term "smaak" of soortgelijke termen. Namen van **geografische aanduidingen** mogen hiervoor echter niet worden gebruikt.

#4 — Voorbeelden van toegestane etikettering (categorieën) bij gebruik van een aroma dat een gedistilleerde drank imiteert:

- 1) **Rumaroma** voor bakkers - Gebak met **rumaroma** – of - ananassaus met **rumsmaak**
- 2) **Ginaroma** – Ijs met **ginaroma** - of - Yoghurt met **ginsmaak**
- 3) **Whiskyaroma** – Chocola met **whiskyaroma** - of - Snoep met **whiskysmaak**

#5 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering (GA's) (echter wel toegestaan als de authentieke GA wordt gebruikt in plaats van een toegestane aromatisering):

- 1) **Cognacsmaak** voor voeding
- 2) **Bonbons met ouzosmaak**
- 3) Gebak met een aroma van **Scotch Whisky**
- 4) Saus met de smaak van **Ron de Guatemala**

1.4. Termen die wettelijke benamingen mogen aanvullen

In artikel 10, lid 6, staat een **indicatieve lijst** van termen waarmee wettelijke benamingen van gedistilleerde dranken mogen worden aangevuld.

In dit verband moet het werkwoord "aanvullen" niet worden opgevat als een eis dat de desbetreffende term integraal onderdeel van de wettelijke benaming vormt. Er wordt eerder mee aangegeven dat de term als extra onderdeel aan het etiket kan worden toegevoegd om meer beschrijvende informatie over het product te geven.

Daarom hoeft de "aanvullende term" niet noodzakelijkerwijs op dezelfde regel te staan als de wettelijke benaming, maar kan hij op elke willekeurige plaats op het etiket verschijnen.

Zo kan het volgende **samen met de wettelijke benaming** op het etiket staan:

- (a) "een **naam of geografische verwijzing** ⁽⁸⁾ waarin wordt voorzien door de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die van toepassing zijn in de lidstaat waar de gedistilleerde drank op de markt wordt gebracht, mits de consument daardoor niet wordt misleid": deze mogelijkheid is voorbehouden aan termen waarvoor op nationaal niveau regelgeving bestaat. In dat geval mogen die termen worden gebruikt als aanvulling op de wettelijke benaming van gedistilleerde dranken die op de binnenlandse markt worden gebracht. Deze gedistilleerde dranken mogen ook op de markt van een andere lidstaat worden gebracht op voorwaarde dat zij niet misleidend worden geacht voor de consument in die lidstaat;

#6 — Voorbeelden:

- 1) **Gammel Dansk** – een bitter die als zodanig algemeen bekend is in Denemarken, hoewel hij buiten Denemarken kan worden geproduceerd
- 2) **Berliner Gin** of **Bodensee Obstler** – op deze termen is Duitse regelgeving van toepassing
- 3) **Korenwijn** – (**vruchten**)**brandewijn** – op deze termen is Nederlandse regelgeving voor gedistilleerde dranken die op de binnenlandse markt worden gebracht van toepassing

⁽⁸⁾ Deze bepaling verwijst niet naar geografische aanduidingen die onder hoofdstuk III van de VGD vallen.

- (b) “een **gebruikelijke benaming** in de zin van artikel 2, lid 2, punt o), van Verordening (EU) nr. 1169/2011 ⁽⁹⁾, mits de consument daardoor niet wordt misleid”: deze mogelijkheid is voorbehouden aan namen die traditioneel in lidstaten worden gebruikt, ook wanneer daarop geen formele regelgeving van toepassing is. Dergelijke namen kunnen worden gebruikt als aanvulling op de wettelijke benaming van gedistilleerde dranken die op binnenlandse markten worden gebracht, waar zij door de consument worden geaccepteerd zonder verdere uitleg te behoeven;

#7 — Voorbeelden:

- 1) **Rakia**: in Bulgarije gebruikelijke term voor bepaalde gedistilleerde dranken
- 2) **Schnaps - Klarer**: in Duitsland en Oostenrijk gebruikelijke term voor bepaalde gedistilleerde dranken
- 3) **Brännvin of sprit**: in Zweden gebruikelijke termen voor gedistilleerde dranken
- 4) **Viski**: in Estland gebruikelijke term voor whisky
- 5) **Nalewka**: in Polen gebruikelijke term voor gedistilleerde dranken die worden bereid door maceratie van plantaardig materiaal in EAAO, distillaten uit landbouwproducten of gedistilleerde dranken

- (c) “een **samengestelde term** of een **zinspeling** (op likeuren) overeenkomstig de artikelen 11 en 12” van de VGD (met uitzondering van samengestelde termen die ontstaan door de combinatie van de naam van een gedistilleerde drank met de term “likeur” of “room”, die wettelijke benamingen kunnen vervangen overeenkomstig artikel 10, lid 5, punt b)).

Opgemerkt moet worden dat overeenkomstig artikel 11, lid 2, de termen “alcohol”, “sterke drank”, “drank”, “gedistilleerde drank” en “water” geen deel mogen uitmaken van een samengestelde term die een alcoholische drank omschrijft, tenzij die termen integraal onderdeel zijn van de wettelijke benaming van de categorie sterke drank die in de samengestelde term wordt genoemd. Daarom mag een samengestelde term in geen geval zodanig worden geschreven dat hij onderdeel is van de wettelijke soortnaam “gedistilleerde drank”;

#8 — Voorbeelden van toegestane etikettering:

- 1) **Gedistilleerde drank**
Gedistilleerde drank van granen en gember (wettelijke benaming “Gedistilleerde drank” aangevuld met een samengestelde term)
- 2) **Chocoladeroom (likeur)**
met een vleugje rum (wettelijke benaming “chocoladeroom” aangevuld met een zinspeling)

#9 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering (termen die geen deel mogen uitmaken van samengestelde termen):

- 1) **Gedistilleerde drank van gemberwhisky**
- 2) **Rumwater**

- (d) “de term “**blend**”, “**blending**” of “**blended**”, mits de gedistilleerde drank blending heeft ondergaan overeenkomstig artikel 3, punt 11”;

NB: deze vermelding is verplicht in het in artikel 13, lid 3 bis, genoemde geval

#10 — Voorbeelden van toegestane etikettering:

- 1) **Blended whisky** (wettelijke benaming “whisky” + aanvullende term)
- 2) **Rumblend** (wettelijke benaming “rum” + aanvullende term)

#11 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:

- 1) **Blended gedistilleerde drank***
- 2) **Blend van whisky en wodka***

* Volgens artikel 3, punt 11, betekent “blending” de samenvoeging van twee of meer **gedistilleerde dranken van dezelfde categorie** die slechts nuanceverschillen in samenstelling vertonen. Daarom mag een generieke “sterke drank” (d.w.z. die niet behoort tot een categorie sterke drank), of mogen gedistilleerde dranken die tot verschillende categorieën behoren, niet als blend worden geëtiketteerd.

⁽⁹⁾ Artikel 2, lid 2, punt o), van de voedselinformatieverordening: “gebruikelijke benaming”: een benaming die zonder dat verdere uitleg nodig is, als de benaming van het levensmiddel wordt geaccepteerd door de consumenten in de lidstaat waar het wordt verkocht.

- (e) “de term **“mengsel”, “gemengd” of “melange van gedistilleerde drank”**, mits de gedistilleerde drank is gemengd overeenkomstig artikel 3, punt 9”;

NB: deze vermelding is verplicht in het in artikel 13, lid 3, genoemde geval

<p>#12 — Voorbeelden van toegestane etikettering:</p> <p>1) Rum & gin (lijst van alcoholhoudende bestanddelen) Melange van gedistilleerde drank (wettelijke benaming “gedistilleerde drank” + aanvullende term)</p> <p>2) Gedistilleerde drank (wettelijke benaming) Mengsel van rum en gin (lijst van alcoholhoudende bestanddelen + aanvullende term)</p>
<p>#13 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:</p> <p>1) Vruchten-eau-de-vie met sinaasappelsap Melange van gedistilleerde drank*</p> <p>2) Mengsel van aquavit en water*</p> <p>* Volgens artikel 3, punt 9, betekent “mengen” het combineren van een gedistilleerde drank (categorie of GA) met een of meer van de volgende bestanddelen: andere gedistilleerde dranken die niet tot dezelfde categorie van gedistilleerde dranken behoren, distillaten uit landbouwproducten, ethylalcohol uit landbouwproducten. De combinatie van een gedistilleerde drank met een niet-alcoholhoudend bestanddeel of met water mag dus niet als een mengsel worden geëtiketteerd.</p>

- (f) “de term **“dry” of “droog”** [d.w.z. in het Engels of een andere officiële taal van de EU], op voorwaarde dat de gedistilleerde drank niet is verzoet, zelfs niet om hem op smaak af te maken”. Onderstaande **uitzonderingen** gelden voor:
- (i) “gedistilleerde dranken die voldoen aan de vereisten voor categorie 2 van bijlage I” (d.w.z. **whisky of whiskey**), die in geen geval mogen worden verzoet, zelfs niet om ze op smaak af te maken, en dus nooit mogen worden geëtiketteerd als “dry” of “droog” ⁽¹⁰⁾;
- (ii) gedistilleerde dranken die voldoen aan “de specifieke vereisten die zijn vastgelegd in de categorieën 20 tot en met 22 van bijlage I” (d.w.z. **gin, gedistilleerde gin** en **London gin**), waarvoor specifieke voorschriften voor verzoeting en etikettering zouden moeten blijven gelden ten aanzien van het gebruik van de term “droog”, (d.w.z. dat er niet meer dan 0,1 gram zoetstoffen per liter eindproduct worden toegevoegd, uitgedrukt als invertsuiker);
- (iii) “gedistilleerde dranken die voldoen aan de vereisten voor categorie 33” (**likeur**), die per definitie moeten worden verzoet. De term “droog” of “dry” mag een aanvulling vormen op de wettelijke benaming van een likeur die wordt “gekenmerkt door een zure, bittere, scherpe, pikante, zure of citrusmaak ongeacht de mate van verzoeting” (overweging 17). Feitelijk zal het gebruik van de term “droog” in de omschrijving, presentatie en etikettering van likeuren de consument waarschijnlijk niet misleiden omdat zij een minimum suikergehalte moeten hebben om als zodanig te worden ingedeeld.

<p>#14 — Voorbeelden van toegestane etikettering:</p> <p>1) Dry cider sterke drank (indien niet verzoet, zelfs niet om op smaak af te maken)</p> <p>2) Dry gin (indien niet meer dan 0,1 gram zoetstoffen per liter zijn toegevoegd)</p> <p>3) Triple sec likeur (indien de likeur bijvoorbeeld wordt gekenmerkt door een zure of bittere smaak)</p>
<p>#15 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:</p> <p>1) Dry whisky (nooit mogelijk omdat whisky nooit verzoet mag worden)</p> <p>2) Dry brandy (indien de brandy is verzoet om hem op smaak af te maken)</p>

1.5. Vrijwillige voedselinformatie (voedselinformatieverordening)

In aanvulling op het bovenstaande kan in overeenstemming met de voedselinformatieverordening **vrijwillige voedselinformatie** ⁽¹¹⁾ worden verstrekt in de omschrijving, presentatie en etikettering van een gedistilleerde drank.

⁽¹⁰⁾ Dezelfde uitzondering is van overeenkomstige toepassing voor GA's van gedistilleerde dranken waarvan het technisch dossier/productdossier verzoeten verbiedt, ook om de drank op smaak af te maken (bijvoorbeeld Pálinka): aangezien alle gedistilleerde dranken die tot de desbetreffende GA behoren, in het geheel niet worden verzoet, zou het misleidend zijn om een ervan als “droog” te etiketteren.

⁽¹¹⁾ Zie hoofdstuk V van de voedselinformatieverordening.

In artikel 36, lid 2, van de voedselinformatieverordening wordt voorgeschreven dat “vrijwillig verstrekte voedselinformatie [...] aan de volgende eisen [voldoet]:

- a) zij is niet misleidend voor de consument, in de zin van artikel 7;
- b) zij is niet dubbelzinnig of verwarrend voor de consument; en
- c) zij is in voorkomend geval gebaseerd op relevante wetenschappelijke gegevens”.

Vrijwillige informatie kan termen bevatten als “fijn”, “extra”, “premium”, “deluxe”, “100 % puur graan”, “superieur”, maar ook “in wijnfusten gerijpt”, “gerijpt in oude vaten”, “gerijpt in sherryvaten” ⁽¹²⁾, “afgerijpt in bierfusten” enz.

Termen die verwijzen naar de opslag van een gedistilleerde drank gedurende de volledige rijpingsduur of een deel daarvan in houten fusten die eerder zijn gebruikt voor de rijping van een andere **gedistilleerde drank**, kunnen niet worden beschouwd als gewone vrijwillig verstrekte informatie in de zin van artikel 36 van de voedselinformatieverordening, in tegenstelling tot verwijzingen naar bijvoorbeeld wijn- en bierfusten. Dit is een gevolg van het verbod van artikel 10, lid 7, eerste alinea, van de VGD om namen van gedistilleerde dranken te gebruiken in de omschrijving, presentatie of etikettering van dranken die niet voldoen aan de eisen van de VGD of het desbetreffende technische dossier/productdossier van de GA. De enige toegestane uitzonderingen op dit verbod hebben betrekking op de etikettering van samengestelde termen, zinspelingen en lijsten van ingrediënten overeenkomstig de artikelen 11 en 12 en artikel 13, leden 2 tot en met 4, van de VGD. Het noemen van een gedistilleerde drank waarvan het houten fust vervolgens is gebruikt om een andere gedistilleerde drank te laten rijpen is dus een zinspeling waarop artikel 12, lid 3 bis, van de VGD ⁽¹³⁾ van toepassing is (zie § 3.2.4.2 hieronder).

NB: Deze paragraaf heeft geen betrekking op termen die zijn toegestaan op grond van het technisch dossier/productdossier van een GA voor een gedistilleerde drank, die in elk geval de GA mag aanvullen, mits de consument hierdoor niet wordt misleid, overeenkomstig artikel 10, lid 5, punt a).

NB: Het is goed om erop te wijzen dat bepaalde categorieën gedistilleerde dranken (met name de categorieën 1 tot en met 14 van bijlage I) niet mogen worden gearomatiseerd, gekleurd of verzoet of aan de toevoeging van alcohol worden onderworpen: deze eis mag niet worden omzeild door rijping in houten fusten die niet volledig zijn gelegeerd. Niettemin wordt opslag in lege houten fusten die eerder een andere alcoholhoudende drank bevatten niet beschouwd als aromatisering, behoort het noemen van die handelwijze op het etiket van een gedistilleerde drank alleen tot doel te hebben om de consument te informeren over het soort vat dat voor de opslag ervan is gebruikt, en moet de verwijzing voldoen aan de bepalingen van artikel 7 van de voedselinformatieverordening en artikel 21 van de VGD. Met betrekking tot GA's voor gedistilleerde dranken moet de etikettering van dergelijke handelwijzen voldoen aan de vereisten van het technisch dossier/productdossier voor het gebruik van dergelijke omschrijvingen voor een bepaalde GA.

Aangezien het gebruik van vrijwillige informatie in de presentatie, omschrijving en etikettering van gedistilleerde dranken niet in de VGD wordt geregeld, zijn de algemene bepalingen van de voedselinformatieverordening van toepassing.

Volgens artikel 7, lid 1, van de voedselinformatieverordening:

“[Mag] voedselinformatie [...] niet misleidend zijn, met name niet:

- a) ten aanzien van de kenmerken van het levensmiddel, en vooral niet ten aanzien van de aard, identiteit, eigenschappen, samenstelling, hoeveelheid, houdbaarheid, land van oorsprong of plaats van herkomst en wijze van vervaardiging of productie;
- b) door aan het levensmiddel effecten of eigenschappen toe te schrijven die het niet bezit;
- c) door te suggereren dat het levensmiddel bijzondere kenmerken vertoont terwijl alle soortgelijke levensmiddelen dezelfde kenmerken bezitten, met name door nadrukkelijk te wijzen op het ontbreken of aanwezig zijn van bepaalde ingrediënten en/of voedingsstoffen;
- d) door via de presentatie, beschrijving of afbeelding de aanwezigheid van een bepaald levensmiddel of ingrediënt te suggereren terwijl het in werkelijkheid een levensmiddel betreft waarin een van nature aanwezig bestanddeel of normaliter gebruikt ingrediënt is vervangen door een ander bestanddeel of een ander ingrediënt.”

⁽¹²⁾ Wanneer in de omschrijving, presentatie of etikettering van een gedistilleerde drank een GA (van een gedistilleerde drank of wijn) wordt genoemd waarvan het houten fust is gebruikt voor de opslag van die gedistilleerde drank, dan is het van wezenlijk belang dat de exploitant van het levensmiddelenbedrijf aan de hand van objectieve informatie kan aantonen dat dat fust eerder daadwerkelijk is gebruikt voor de rijping van de genoemde GA.

⁽¹³⁾ Ingevoerd bij Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2021/1465 van de Commissie van 6 juli 2021 tot wijziging van Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de definitie van zinspelingen op wettelijke benamingen van gedistilleerde dranken of geografische aanduidingen voor gedistilleerde dranken en het gebruik ervan in de omschrijving, presentatie en etikettering van andere gedistilleerde dranken dan die waarop zinspeling wordt gemaakt (PB L 321 van 13.09.2021, blz. 12).

De nationale bevoegde autoriteiten zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de EU-wetgeving en moeten per geval beoordelen of het gebruik op het etiket van een sterke drank van dergelijke vrijwillige informatie al dan niet in overeenstemming is met de relevante EU-wetgeving.

Bij deze beoordeling moet dus onder meer worden onderzocht of de gebruikte termen:

- de werkelijke aard en de specifieke eigenschappen van het product beschrijven (bijvoorbeeld door een specifiek kenmerk van de productie te vermelden);
- de productiekenmerken beschrijven die zijn toegestaan in de eisen voor de bereiding van een categorie gedistilleerde drank of GA (respectievelijk vastgesteld in bijlage I bij de VGD of in het desbetreffende technisch dossier/productdossier);
- de productiekenmerken beschrijven die zijn toegestaan in de eisen voor de bereiding van de genoemde levensmiddelen categorie of GA (bijvoorbeeld GA's voor wijnproducten of bier);
- op de juiste wijze verwijzen naar een GA (bijvoorbeeld in het geval van sherryfusten, dat zij door de desbetreffende controle- en certificeringsinstantie zijn goedgekeurd);
- bijzondere eigenschappen van het product waarop zij worden gebruikt onderscheiden van andere (soortgelijke) producten waarmee zij zouden kunnen worden verward;
- niet misleidend zijn voor de beoogde consument.

Als bepaalde termen worden gebruikt als vrijwillige informatie over een gedistilleerde drank, moet de exploitant van het levensmiddelenbedrijf kunnen aantonen dat de gedistilleerde drank met betrekking tot kwaliteit, materiaalwaarde, bereidingsmethode of rijpingsduur specifieke eigenschappen bezit die hem onderscheiden van gedistilleerde dranken die voldoen aan de minimumeisen van dezelfde categorie.

#16 — Voorbeelden van toegestane etikettering en van relevante voorwaarden voor het gebruik van vrijwillige informatie:

- 1) **Fine Kirsch of Edelkirsch** zou erop kunnen wijzen dat uitsluitend tafelfruit wordt gebruikt in plaats van valfruit
- 2) **Biologische mirabelle** wijst erop dat uitsluitend gebruik wordt gemaakt van biologisch geteeld fruit of fruit afkomstig uit de gecontroleerde geïntegreerde landbouw overeenkomstig Verordening (EU) nr. 2018/848 ⁽¹⁴⁾ en dat de gedistilleerde drank als biologisch is gecertificeerd
- 3) **Brandy**
Superior of premium zou bijvoorbeeld kunnen wijzen op een bijzonder lange rijpingsduur
- 4) **Single malt whisky**
Gerijpt in chardonnay-wijnfust zou erop kunnen wijzen dat de whisky lang genoeg is bewaard in een fust/vat dat eerder voor de rijping van chardonnaywijn is gebruikt om een effect op de organoleptische kenmerken van de gedistilleerde drank te bewerkstelligen*

* Volgens punt 2, a), iii), van bijlage I (whisky of whiskey) moet de rijping van het einddistillaat plaatsvinden in houten fusten met een inhoud van ten hoogste 700 liter. Aangezien het type houten fust niet wordt vermeld, is het mogelijk om fusten waarin eerder andere alcoholhoudende dranken zijn gerijpt opnieuw te gebruiken om de whisky/whiskey bijzondere organoleptische kenmerken te geven.

#17 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering en onrechtmatig gebruik van vrijwillige informatie:

Whisky

Fust voor afgerijpte mousserende wijn

is niet toegestaan, omdat voor mousserende wijnen geldt dat alleen gisting in flessen of druktanks stille wijn omzet in mousserende wijn

NB: Het noemen van een beschermde naam in het type fust dat voor de rijping van een gedistilleerde drank wordt gebruikt is alleen toegestaan om de consument te informeren over het soort fust dat is gebruikt, en moet voldoen aan de eisen van artikel 21 van de VGD en de artikelen 7 en 36 van de voedselinformatieverordening.

⁽¹⁴⁾ Verordening (EU) nr. 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad (P.B.L 150 van 14.6.2018, blz. 1).

1.5.1. Naam van een bij de bereiding gebruikt levensmiddel

De naam van een **levensmiddel** dat is **gebruikt bij de bereiding** van een gedistilleerde drank overeenkomstig de vereisten van bijlage I voor een categorie gedistilleerde drank of, in het geval van een GA, in zijn technisch dossier/productdossier, mag ook als **vrijwillige informatie** worden vermeld in zijn presentatie, omschrijving en etikettering ⁽¹⁵⁾.

Zoals wij later zullen zien (zie § 2.1 hieronder) telt de combinatie van de wettelijke benaming van een gedistilleerde drank met de naam van een bij de bereiding voorgeschreven/toegestaan levensmiddel in feite **niet** als een **samengestelde term** in de zin van artikel 3, lid 2, waarin deze wordt gedefinieerd als de combinatie van de naam van een gedistilleerde drank met (onder meer) “de naam van een of meer andere levensmiddelen **dan levensmiddelen die worden gebruikt voor de productie van die gedistilleerde drank overeenkomstig bijlage I**[...]”.

De naam van een of meer levensmiddelen die worden gebruikt voor de productie van een gedistilleerde drank kan worden vermeld om de consument te informeren over de grondstof(fen) die de drank specifieke organoleptische kenmerken geeft/geven, mits deze vermelding juist, nauwkeurig en niet misleidend voor de consument is.

In dat geval blijft de wettelijke benaming de naam die is toegestaan volgens de categorie gedistilleerde drank of in het technisch dossier/productdossier van een GA.

#18 — Voorbeelden van een toegestane vermelding van een of meer belangrijke levensmiddelen die worden gebruikt voor de productie van de gedistilleerde drank:

1) Gedistilleerde hopgin	— Gedistilleerde rabarber- en gembergin*
2) Perzikenlikeur - Koffielikeur	— Chocoladeroom (likeur)**
3) Koffieadvocaat	— Eierlikeur met speculaas***

* Volgens punt 21, a), i) van bijlage I kan gedistilleerde gin worden geproduceerd door distillatie van EAAO in de aanwezigheid van jeneverbessen en van andere natuurlijke plantaardige materialen, met dien verstande dat de smaak van de jeneverbes moet overheersen. De namen van dergelijke natuurlijke plantaardige materialen mogen dus worden gebruikt om de wettelijke benaming “gedistilleerde gin” aan te vullen. Andere levensmiddelen die niet als natuurlijke plantaardige materialen tellen, waaronder “popcorn”, mogen de wettelijke benaming “gedistilleerde gin” alleen aanvullen onder de voorwaarden die gelden voor “samengestelde termen”.

NB: Op grond van punt 20, a) van bijlage I is alleen het gebruik van jeneverbessen als natuurlijke plantaardige materialen toegestaan bij de productie van gin. Daarom zou de toevoeging van andere natuurlijke plantaardige materialen aan een gin moeten worden geëtiketteerd als een samengestelde term (wat wil zeggen dat de passende wettelijke benaming in hetzelfde gezichtsveld moet verschijnen).

** Volgens punt 33, f), van bijlage I, en onverminderd de artikelen 11 en 12 en artikel 13, lid 4, kan de wettelijke benaming “likeur” worden aangevuld met de naam van een aroma of voedingsmiddel dat het overheersende aroma aan de gedistilleerde drank verleent, mits het aroma op de gedistilleerde drank wordt overgebracht door de aromatiserende voedingsmiddelen, aromatiserende preparaten en natuurlijke aromastoffen, afkomstig van de ruwe grondstof waarnaar wordt verwezen in de naam van het aroma of het voedingsmiddel, alleen aangevuld met aromastoffen indien dit nodig is om het aroma van die ruwe grondstof te versterken.

*** Volgens de punten 39, c) en 40, c), van bijlage I kan eierlikeur of advocaat en likeur met ei worden bereid met – onder andere – aromatiserende voedingsmiddelen, waaronder koffie en speculaas.

1.6. Ruwe grondstoffen van ethylalcohol of distillaten

Artikel 13, lid 1, bevat strengere regels voor **grondstoffen** uit landbouwproducten die voor distillatie worden gebruikt:

“In de omschrijving, presentatie of etikettering van een gedistilleerde drank mag alleen worden verwezen naar de grondstof die is gebruikt voor de productie van de ethylalcohol uit landbouwproducten of distillaten uit landbouwproducten die zijn gebruikt voor bereiding van die gedistilleerde drank wanneer die ethylalcohol of distillaten uitsluitend uit deze grondstoffen zijn verkregen. In een dergelijk geval wordt elke soort ethylalcohol uit landbouwproducten of distillaat uit landbouwproducten vermeld in dalende volgorde van volumepercentage zuivere alcohol.”

⁽¹⁵⁾ Echter niet de naam van de grondstof(fen) die is/zijn gedistilleerd om de alcohol te verkrijgen voor de bereiding van een gedistilleerde drank, die eerder onder de bepalingen van artikel 13, lid 1, valt/vallen (zie § 1.6 hieronder).

Een gedistilleerde drank mag alleen verwijzen naar de namen van **grondstoffen** die worden gedistilleerd om de alcohol te verkrijgen die bij zijn bereiding wordt gebruikt, mits dat **de enige grondstoffen zijn die voor distillatie worden gebruikt**.

Alle gebruikte grondstoffen moeten in dalende volgorde worden genoemd in zijn omschrijving, presentatie en etikettering.

Wordt aan deze voorwaarde voldaan, dan moet elke soort ethylalcohol of distillaat (onder vermelding van het landbouwproduct dat werd gebruikt om ze te produceren) worden genoemd in dalende volgorde van volumepercentage zuivere alcohol in de gedistilleerde drank.

#19 — Voorbeelden van toegestane etikettering:

- 1) **Gedistilleerde drank:** soortnaam voor een gedistilleerde drank die verwijst naar de naam van de grondstoff(en) die wordt gedistilleerd om de drank te verkrijgen — **NB: alleen mogelijk indien** de ontstane dranken voldoen aan de definitie van een gedistilleerde drank (artikel 2), maar niet aan de eisen voor een categorie gedistilleerde dranken —:
 - a) een gedistilleerde drank die uitsluitend wordt verkregen door distillatie van suikerriet, maar niet voldoet aan de vereisten van categorie 1 van bijlage I (rum), bijvoorbeeld omdat de gedistilleerde drank tot boven het voor die categorie gedistilleerde drank vastgestelde maximum wordt verzoet, mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**gedistilleerde drank van rietsuiker**” dragen
 - b) een gedistilleerde drank die uitsluitend wordt verkregen door distillatie van agave en rietsuiker en niet voldoet aan de vereisten voor een categorie van bijlage I, mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**gedistilleerde drank van agave en rietsuiker**” dragen
- 2) **Gedistilleerde drank van granen** (gedistilleerde drank van categorie 3):

Volgens punt 3, h), van bijlage I van de VGD mag in de wettelijke benaming “gedistilleerde drank van granen” of “granen-eau-de-vie” het woord “granen” worden vervangen door de naam van de enige graansoort die wordt gebruikt bij de bereiding van de gedistilleerde drank, zoals “**Gedistilleerde tarwedrank**” of “**haverbrandy**”
- 3) **Wijn-eau-de-vie** (gedistilleerde drank van categorie 4):
 - a) een wijn-eau-de-vie die uitsluitend wordt verkregen door distillatie van “chardonnaywijn” die in overeenstemming met de geldende wijnwetgeving is geproduceerd, mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**wijn-eau-de-vie van chardonnay**” dragen
 - b) een wijn-eau-de-vie die uitsluitend wordt verkregen door distillatie van “chardonnaywijn” en “merlotwijn” die in overeenstemming met de geldende wijnwetgeving is geproduceerd, mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**wijn-eau-de-vie van chardonnay en merlot**” dragen
- 4) **Wodka** (gedistilleerde drank van categorie 15):
 - a) Een wodka die uitsluitend wordt bereid met ethylalcohol afkomstig van de gisting van granen mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**graanwodka**” dragen
 - b) Een wodka die uitsluitend wordt bereid met ethylalcohol afkomstig van de gisting van granen en aardappelen mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**graan- en aardappelwodka**” dragen*

* Volgens punt 15, f), van bijlage I van de VGD moet in de omschrijving, presentatie en etikettering van wodka die niet uitsluitend uit aardappelen of granen of beide is bereid de vermelding “bereid uit...” prominent worden opgenomen, aangevuld met de naam van de grondstoffen die worden gebruikt om de ethylalcohol uit landbouwproducten te bereiden. Deze aanduiding is in hetzelfde gezichtsveld aangebracht als de wettelijke benaming.
- 5) **Gin** (gedistilleerde drank van categorie 20):
 - a) Een gin die wordt bereid met ethylalcohol die is verkregen door distillatie van uitsluitend graan mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**met ethylalcohol (uit landbouwproducten) vervaardigd uit graan**” dragen*;
 - b) een gin die wordt bereid met ethylalcohol die is verkregen door distillatie van uitsluitend tarwe en gerst mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering de vrijwillige vermelding “**met ethylalcohol (uit landbouwproducten) vervaardigd uit gerst en tarwe/tarwe en gerst**” dragen, naar gelang van het aandeel zuivere alcohol dat elk van deze twee vertegenwoordigt*

* Volgens punt 20, a), van bijlage I is **gin** een met jeneverbessen gearomatiseerde gedistilleerde drank die is bereid door aromatisering van **ethylalcohol uit landbouwproducten** met jeneverbessen. Volgens punt 19, a), van dezelfde bijlage is een met jeneverbessen gearomatiseerde gedistilleerde drank een gedistilleerde drank die wordt bereid door aromatisering van ethylalcohol uit landbouwproducten of granen-eau-de-vie of granendistillaat of een combinatie daarvan met jeneverbessen.

6) **Likeur** (gedistilleerde drank van categorie 33):

- a) een likeur die uitsluitend wordt bereid door gebruik van ethylalcohol of een distillaat van peren mag in zijn omschrijving, presentatie en etikettering respectievelijk de termen **“Likeur bereid met ethylalcohol van peren”** of **“Likeur bereid met perendistillaat”** dragen;
- b) een likeur die wordt bereid door gebruik van ethylalcohol van zowel peren als abrikozen mag worden geëtiketteerd als **“Likeur bereid op basis van ethylalcohol van peren en abrikozen”** of **“Likeur bereid met ethylalcohol van abrikozen en peren”** naar gelang van het aandeel zuivere alcohol dat de ethylalcohol van peren en de ethylalcohol van abrikozen vertegenwoordigt.

NB: Hier wordt verwezen naar **landbouwproducten die na alcoholische vergisting worden gedistilleerd** voor de bereiding van ethylalcohol of distillaten uit landbouwproducten. Grondstoffen die in alcohol worden gemacereerd of anderszins aan de gedistilleerde drank worden toegevoegd op grond van zijn bereidingsseisen vallen eerder onder een “bij de productie gebruikt levensmiddel” (zie § 1.5.1 hierboven), terwijl levensmiddelen die met een gedistilleerde drank worden samengevoegd hoewel zij niet voor de bereiding daarvan vereist/toegestaan zijn, moeten worden vermeld overeenkomstig de voorschriften voor samengestelde termen of zinspelingen.

1.7. **Plantaardige grondstoffen die worden gebruikt als wettelijke benamingen**

Volgens artikel 13, lid 5, “[laat] het gebruik van de namen van plantaardige grondstoffen die worden gebruikt als de wettelijke benamingen van bepaalde gedistilleerde dranken [...] het gebruik van de namen van deze plantaardige grondstoffen in de presentatie en etikettering van andere levensmiddelen onverlet. De namen van dergelijke grondstoffen mogen worden gebruikt in de omschrijving, presentatie of etikettering van andere gedistilleerde dranken, mits de consument hierdoor niet wordt misleid”.

Deze bepaling werd noodzakelijk geacht om toe te staan dat namen van vruchten of planten die de VGD als wettelijke benamingen aan bepaalde gedistilleerde dranken voorbehoudt, ook kunnen worden gebruikt in de presentatie en de etikettering als ingrediënten (als vrucht of planten en niet als gedistilleerde dranken) van andere levensmiddelen.

Hetzelfde geldt voor andere gedistilleerde dranken, mits in de omschrijving, presentatie en etikettering duidelijk wordt gemaakt dat niet wordt verwezen naar de gedistilleerde drank (als ingrediënt) maar naar de plantaardige grondstof zelf.

#20 — Voorbeelden:

- 1) **Kirsch** (wettelijke benaming voor vruchten-eau-de-vie: categorie 9): de Duitse term “Kirsch” (kers) mag worden gebruikt in:
 - a) de presentatie en etikettering van **kersengebak (“Kirschkuchen”)**, ook als de vrucht wordt gebruikt voor de bereiding van het levensmiddel en niet de gedistilleerde drank;
 - b) de omschrijving, presentatie en etikettering van een **kersenlikeur (“Kirschlikör”)**, ook als de vrucht wordt gebruikt voor de bereiding van de likeur en niet de gedistilleerde drank, mits er geen gevaar bestaat dat de consument wordt misleid en denkt dat de likeur is bereid met Kirsch (gedistilleerde drank) en niet met kersen (vruchten).
- 2) **Anis** (wettelijke benaming voor de gedistilleerde drank van categorie 28): de Franse of Duitse term “anis” (anijszaad of anijs) mag worden gebruikt in:
 - a) de presentatie en etikettering van een **thee (“infusion à l’anis”)**, zelfs al wordt de plant/het plantaardige materiaal gebruikt voor de bereiding van het levensmiddel en niet de gedistilleerde drank;
 - b) de omschrijving, presentatie en etikettering van een **anijslikeur (“Liqueur d’anis”)**, ook als deze wordt bereid door anijs te laten trekken in alcohol en suiker en niet met de gedistilleerde drank, mits de consument wordt geïnformeerd over de wijze waarop de likeur feitelijk wordt vervaardigd.
- 3) **Gentiaan** (wettelijke benaming voor de gedistilleerde drank van categorie 18): de term “gentiaan” mag (samen met zijn vertalingen in andere officiële talen van de EU) worden gebruikt in:
 - a) de presentatie en etikettering van een **thee (“gentiaanthee”)**, ook als de plant/het plantaardige materiaal wordt gebruikt voor de bereiding van het levensmiddel en niet de gedistilleerde drank;

- b) de presentatie en etikettering van een gerecht als **gentiaansalade**.
- 4) **Blutwurz** (term gebruikt in de Duitse GA voor een likeur “Blutwurz”): de Duitse term “Blutwurz” (de wortel van de tormentil of *Potentilla erecta* (L.) Raeusch) mag worden gebruikt in:
- a) de omschrijving, presentatie en etikettering van een andere **likeur (Blutwurz Likör)** als belangrijkste aromatisering die wordt gebruikt voor de bereiding van die gedistilleerde drank;
- b) de omschrijving, presentatie en etikettering van een andere **gedistilleerde drank** (bijvoorbeeld **Blutwurzels Spirituose**), **bereid door trekken (of maceratie en distillatie)**.

2. SAMENGESTELDE TERMEN

Artikel 3, punt 2	Definitie
Artikel 11	Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

2.1. Wat is een samengestelde term?

Het gebruik van een samengestelde term is een mogelijkheid voor het beschrijven van een gedistilleerde drank (categorie of GA) waarvan alle alcohol in het product afkomstig is, waaraan andere levensmiddelen worden toegevoegd en die derhalve niet langer in zijn omschrijving, presentatie of etikettering de wettelijke benaming van die categorie of GA mag dragen. In plaats daarvan moet hij de wettelijke benaming “gedistilleerde drank”⁽¹⁶⁾ dragen, behalve wanneer hij voldoet aan de vereisten voor het gebruik van een samengestelde term met de termen “likeur” of “room”⁽¹⁷⁾ als wettelijke benaming.

Indien het ontstane product niet voldoet aan de definitie van en de vereisten voor een gedistilleerde drank (bijvoorbeeld omdat het alcoholgehalte lager is dan 15 % vol⁽¹⁸⁾) moet het de passende naam van een alcoholische drank dragen overeenkomstig artikel 17 van de voedselinformatieverordening (**NB: En dat is nooit de handelsnaam**⁽¹⁹⁾).

Volgens artikel 3, punt 2, betekent ‘samengestelde term’ in verband met de omschrijving, presentatie en etikettering van een alcoholhoudende drank, de combinatie van hetzij een wettelijke benaming van de in bijlage I opgenomen categorieën gedistilleerde dranken hetzij de geografische aanduiding voor een gedistilleerde drank waarvan alle alcohol van het eindproduct afkomstig is, met een of meer van de volgende termen:

- a) de naam van een of meer andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken en dan levensmiddelen die worden gebruikt voor de productie van die gedistilleerde drank overeenkomstig bijlage I, of van deze naam afgeleide bijvoeglijke naamwoorden;
- b) de term ‘likeur’ of ‘room’.

Dus in beide gevallen:

- is het **alcoholhoudend bestanddeel een categorie gedistilleerde drank of GA** (slechts één) waaraan een of meer levensmiddelen (bijvoorbeeld sappen of andere niet-alcoholhoudende dranken, kruiden, specerijen, suiker of zuivelproducten) zijn toegevoegd om het eindproduct specifieke extra organoleptische eigenschappen te geven;

⁽¹⁶⁾ In het geval van wodka (gedistilleerde drank van categorie 15), wanneer ingrediënten worden toegevoegd om deze een ander overheersend aroma te geven dan dat van de grondstoffen die voor zijn bereiding werden gebruikt, **moet** zijn wettelijke benaming in overeenstemming met punt 31, e) van bijlage I “gearomatiseerde wodka” of “wodka” in combinatie met de naam van een overheersend aroma zijn (gedistilleerde drank van categorie 31).

⁽¹⁷⁾ Volgens het vierde streepje van punt d) van categorie 33. Likeur, “onverminderd artikel 3, punt 2, artikel 10, lid 5, onder b), en artikel 11, kan voor likeuren die melk of melkproducten bevatten als wettelijke benaming de term ‘room’ worden gebruikt, aangevuld met de naam van de ruwe grondstof die is gebruikt om de likeur zijn overheersend aroma te geven, met of zonder de term ‘likeur’.

⁽¹⁸⁾ “[B]ehalve in het geval van gedistilleerde dranken die voldoen aan de vereisten voor categorie 39 van bijlage I” overeenkomstig artikel 2, punt c), van de VGD.

⁽¹⁹⁾ Overeenkomstig artikel 17, lid 4, van de voedselinformatieverordening mag “de wettelijke benaming niet worden vervangen door [...] een handelsnaam”.

- is het levensmiddel (of de levensmiddelen) dat (die) met de naam van de gedistilleerde drank is (zijn) gecombineerd, **geen alcoholhoudende drank noch een levensmiddel (levensmiddelen) dat (die) volgens de desbetreffende regels voor de productie ervan is (zijn) vereist/toegestaan;**
- is het resultaat van de **combinatie** noodzakelijkerwijs een **alcoholhoudende drank**, d.w.z. ofwel een andere gedistilleerde drank met het minimaal vereiste alcoholvolumegehalte van 15 %, ofwel een alcoholhoudende drank met minder dan 15 % vol alcohol;
- **moet alle alcohol** van het eindproduct **afkomstig zijn van de gedistilleerde drank** die in de samengestelde term wordt genoemd (het eindproduct mag dus geen andere alcoholhoudende bestanddelen bevatten, behalve de alcohol die aanwezig mag zijn in aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten die worden gebruikt voor de bereiding van de uiteindelijke alcoholhoudende drank — zie ook § 2.2 hieronder).

NB: Ook het gebruik van de termen “likeur” of “room” in een samengestelde term wijst op het feit dat zoetstoffen en/of melkproducten zijn toegevoegd aan een gedistilleerde drank terwijl zij voor de bereiding daarvan niet zijn toegestaan, althans niet in de desbetreffende hoeveelheid.

Samengestelde termen vormen een uitzondering op de regel die verbiedt om wettelijke benamingen voor gedistilleerde dranken te gebruiken om dranken te beschrijven die niet voldoen aan alle vereisten voor die gedistilleerde dranken. Samengestelde termen **worden gebruikt om alcoholhoudende dranken te beschrijven die het resultaat zijn van de combinatie van een of meer bepaalde levensmiddelen met een categorie gedistilleerde drank of GA**, die derhalve niet langer als zodanig mag worden geëtiketteerd.

NB: De naam van het (de) levensmiddel(en) mag ook worden uitgedrukt met een bijvoeglijk naamwoord dat naar dat (die) levensmiddel(en) verwijst.

NB: In een samengestelde term mogen de naam van de gedistilleerde drank en de naam van het (de) levensmiddel(en) worden gecombineerd met of zonder voorzetsel.

#21 — Voorbeelden van toegestane samengestelde termen:

- 1) Scotch Whisky met honing – Scotch Whisky en honing*
- 2) Gin-tonic – whisky met cola – kokosrum*
- 3) Marc met kaneel en cacao*
- 4) Brandylikeur**
- 5) Whiskyroom**

* In deze gevallen moet de (wettelijke) benaming van het eindproduct samen met de samengestelde term worden vermeld.

** In deze gevallen is de samengestelde term ook de wettelijke benaming.

In artikel 11, lid 2, wordt uitdrukkelijk bepaald dat de volgende termen geen deel mogen uitmaken van een samengestelde term die een alcoholische drank omschrijft (behalve als een van die termen deel uitmaakt van een wettelijke benaming, zoals “eau-de-vie” in bijvoorbeeld “wijn-eau-de-vie,” of “vruchten-eau-de-vie,” of het Duitse “Wasser”, bijvoorbeeld in Kirschwasser):

- alcohol
- sterke drank
- drank
- gedistilleerde drank
- water

Deze uitsluiting benadrukt het verbod op het gebruik van namen die verband houden met levensmiddelen die er een natuurlijk bestanddeel van zijn en is ook bedoeld om misleidende praktijken voor de consument te voorkomen.

NB: Zo mag bijvoorbeeld een rum die meer zoetstoffen dan de toegestane 20 gram per liter bevat, en dus geen rum meer is, maar de wettelijke benaming “gedistilleerde drank” moet dragen, niet de samengestelde term “suikerrum” of “rietsuikerrum” dragen. Als andere levensmiddelen worden toegevoegd die op grond van categorie 1 van bijlage I niet zijn toegestaan, mag de term rum worden gebruikt in een samengestelde term als “rum met specerijen”. Zo niet, dan moet het ontstane product bijvoorbeeld worden geëtiketteerd als “gedistilleerde drank met rietsuiker” (om aan te geven dat er suiker aan is toegevoegd) of “gedistilleerde rietsuikerdrank” (om aan te geven dat suiker wordt gedistilleerd voor de bereiding van de gedistilleerde drank, die echter niet voldoet aan de overige eisen voor de bereiding van rum).

#22 — Voorbeelden van niet-toegestane samengestelde termen:

1) Brandy met alcohol	of	Cognac met alcohol
2) Sterke drank op whiskybasis	of	Sterke drank van Scotch Whisky
3) Drank op rumbasis	of	Ron de Guatemaladrnk
4) Rietsuikerrum	of	Cubarum met suiker
5) Gedistilleerde likeurdrank	of	Gedistilleerde Irish Cream-drnk
6) Ginwater	of	Geneverwater

Volgens artikel 10, lid 6, punt c), mag een samengestelde term alleen de wettelijke benaming van een gedistilleerde drank aanvullen. Daarom **mag een samengestelde term niet worden gebruikt als wettelijke benaming voor een gedistilleerde drank.**

De enige **uitzondering** op deze regel wordt gevormd door samengestelde termen die de term “likeur” of “room” bevatten, die overeenkomstig artikel 10, lid 5, punt b), **de wettelijke benaming** mogen vervangen, mits het eindproduct voldoet aan de desbetreffende vereisten voor een gedistilleerde drank van categorie 33 (“likeur”) van bijlage I.

#23 — Voorbeelden van toegestane samengestelde termen die de term “likeur” of “room” bevatten:

1) Vodka liqueur (EN)	—	Irish Whiskey Cream (EN)
2) Wodkalikör – Likör aus/mit Wodka (DE)	—	Berliner Kümmelcream (DE)
3) Liqueur à la vodka (FR)	—	Crème de Cognac (FR)
4) Liquore alla vodka (IT)	—	Crema di Grappa (IT)
5) Licor de vodka (ES)	—	Crema de Orujo de Galicia (ES)
6) Likier na bazie wódki (PL)	—	Krem na bazie Polskiej Wódki (PL)

In alle bovenstaande gevallen moet aan het volgende zijn voldaan:

- de genoemde gedistilleerde drank moet oorspronkelijk zijn, d.w.z. dat hij moet voldoen aan de vereisten voor de respectieve categorie gedistilleerde drank of GA, waaronder zijn minimumalcoholgehalte, -> d.w.z. geen verdunding met water waardoor het alcoholgehalte afneemt tot beneden het vastgestelde minimum; **en**
- de voor zijn bereiding gebruikte alcohol is uitsluitend afkomstig van de gedistilleerde drank die in de samengestelde term wordt genoemd (behalve de alcohol die eventueel aanwezig is in aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten die worden gebruikt voor de bereiding van die drank) -> d.w.z. zonder toevoeging van welke andere gedistilleerde dranken of ethylalcohol uit landbouwproducten of distillaten uit landbouwproducten dan ook; **en**
- de vereisten van categorie 33 van bijlage I voor het gebruik van de wettelijke benaming “likeur” (d.w.z. een alcoholvolumegehalte van ten minste 15 % en een zoetstofgehalte van ten minste 100 gram per liter) of “room” (dus al het bovenstaande plus het gebruik van melk of melkproducten).

2.2. Gebruiksvoorwaarden

In artikel 11, lid 1, worden de volgende voorwaarden gesteld aan het gebruik van de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) in een samengestelde term:

- de bij de productie van de alcoholische drank gebruikte alcohol [is] uitsluitend afkomstig [...] van de gedistilleerde drank waarnaar in de samengestelde term wordt verwezen, met uitzondering van de alcohol die kan voorkomen in de voor de productie van die alcoholische drank gebruikte aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten; **en**

- b) *de gedistilleerde drank [is] niet louter met water [...] verdund waardoor het alcoholgehalte ervan is verlaagd tot onder het minimumgehalte dat in de desbetreffende in bijlage I opgenomen categorie gedistilleerde drank is vastgesteld ⁽²⁰⁾.*"

Het gebruik van de naam van een gedistilleerde drank in een samengestelde term is daarom uitsluitend toegestaan als:

- a) alleen de authentieke gedistilleerde drank wordt gebruikt, aangezien de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) niet mag worden vermeld als het product waarnaar deze verwijst niet voldoet aan alle vereisten voor de bereiding ervan;

NB: *Anders gezegd: de naam moet voldoen aan alle vereisten uit het desbetreffende technisch dossier/productdossier voor de categorie gedistilleerde drank of GA.*

- b) alleen alcohol afkomstig uit de genoemde gedistilleerde drank mag aan het eindproduct worden toegevoegd, met uitzondering van de alcohol die kan voorkomen in aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten die bij de bereiding ervan worden gebruikt.

NB: *Met andere woorden:*

— *de genoemde gedistilleerde drank mag niet worden ontdaan van zijn alcohol (dus de extractie van aromatische stoffen uit de gedistilleerde drank is niet toegestaan) en*

— *extra ethylalcohol/distillaten/andere gedistilleerde dranken mogen niet worden toegevoegd.*

- c) de toevoeging van water is toegestaan mits het alcoholgehalte niet tot beneden het voorgeschreven minimum afneemt.

NB: *Deze bepaling geldt alleen voor water, omdat de gedistilleerde drank kan worden gecombineerd met andere niet-alcoholhoudende vloeibare levensmiddelen (bijvoorbeeld vruchtensap of zuivelproducten), die het totale alcoholgehalte van het eindproduct uiteraard ook evenredig doen afnemen.*

2.3. Etiketteringsbepalingen

Wanneer een exploitant van een levensmiddelenbedrijf besluit om een samengestelde term te gebruiken, moet niet alleen worden vastgesteld of de ontstane alcoholhoudende drank voldoet aan de voorwaarden voor het gebruik ervan (zie § 2.1 en § 2.2 hierboven), maar moet het product ook dienovereenkomstig worden geëtiketteerd.

In artikel 11, lid 3, zijn de volgende etiketteringsbepalingen opgenomen voor een samengestelde term waarmee een alcoholhoudende drank wordt omschreven. Deze samengestelde term:

- "a) *dient te worden aangebracht in eenvormige letters van hetzelfde lettertype, dezelfde lettergrootte en dezelfde kleur;*
- b) *mag niet worden onderbroken door enige tekst of afbeelding die daar geen deel van uitmaakt;*
- c) *mag niet worden vermeld in een lettergrootte die groter is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de naam van de alcoholische drank; en*
- d) *gaat, wanneer de alcoholhoudende drank een gedistilleerde drank is, altijd vergezeld van de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank, die in hetzelfde gezichtsveld als de samengestelde term wordt vermeld, tenzij de wettelijke benaming overeenkomstig artikel 10, lid 5, onder b), is vervangen door een samengestelde term." ⁽²¹⁾*

⁽²⁰⁾ In zaak C-136/96 over de verkoop van een onvoldoende sterke whisky (d.w.z. een whisky die met water was verdund tot een alcoholvolumegehalte van minder dan 40 %) verwierp het HvJEU een argument van de verweerder dat hij zich kon beroepen op de bepalingen over samengestelde termen om zijn verdunde whisky te omschrijven als "Blended Whisky Spirit" of "Spiritueux au Whisky". Dit argument werd onder meer verworpen omdat de bepalingen over samengestelde termen destijds alleen betrekking hadden op likeuren. Omdat artikel 10, lid 1, van Verordening (EG) nr. 110/2008 was bedoeld om de bepalingen over samengestelde termen van toepassing te maken op alle gedistilleerde dranken (en dus niet alleen op likeuren) en GA's, zou mogelijk kunnen worden aangevoerd dat omschrijvingen als "Scotch Whisky met bronwater" als samengestelde term zou kunnen worden gebruikt voor verdunde "Scotch Whisky's" omdat alle alcohol in het product Scotch Whisky was. Daarmee zou het hele doel van de vaststelling van een minimumgehalte voor Scotch Whisky/whisky (en andere beschreven gedistilleerde dranken) onderuit zijn gehaald. Om die reden is artikel 10, lid 2, opgenomen in Verordening (EG) nr. 110/2008 (en bevestigd in artikel 11, lid 1, punt b), van de nieuwe VGD), teneinde te waarborgen dat samengestelde termen niet zouden kunnen worden gebruikt wanneer bepaalde gedistilleerde dranken eenvoudigweg zouden worden verdund tot beneden hun minimumgehalte; Arrest van 16 juli 1998, C-136/96, The Scotch Whisky Association, ECLI: EU:C:1998:366.

⁽²¹⁾ Ingevoerd bij Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2021/1335 van de Commissie van 27 mei 2021 tot wijziging van Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de etikettering van gedistilleerde dranken die zijn verkregen uit de samenvoeging van een gedistilleerde drank en een of meer levensmiddelen (PB L 289 van 12.8.2021, blz. 4).

Deze etiketteringsbepalingen moeten ervoor zorgen dat:

- (a) en (b): de naam van de gedistilleerde drank die in de samengestelde term wordt gebruikt niet prominenter wordt vermeld dan de naam van het levensmiddel waarmee hij wordt gecombineerd,
- (c): de (wettelijke) benaming van de alcoholhoudende drank niet wordt vermeld in een lettergrootte die kleiner is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de samengestelde term, om misleiding van de consument over de feitelijke aard van het product te voorkomen; en
- (d): wanneer het eindproduct een gedistilleerde drank is, zijn wettelijke benaming altijd wordt vermeld in hetzelfde gezichtsveld als de samengestelde term – tenzij de samengestelde term de wettelijke benaming rechtmatig vervangt – om misleiding van de consument over de feitelijke aard van het product te voorkomen.

NB: in artikel 11, lid 3, wordt niet vereist dat de samengestelde term in hetzelfde gezichtsveld wordt vermeld als de naam van andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken, maar de eisen van de voedselinformatieverordening dat voedselinformatie niet misleidend mag zijn, met name over de aard en identiteit van het levensmiddel (artikel 7, lid 1, punt a), van de voedselinformatieverordening) en dat de naam van het levensmiddel op een duidelijk zichtbare plaats, duidelijk leesbaar enz. wordt aangebracht (artikel 13, lid 1, van de voedselinformatieverordening) zijn niettemin van toepassing.

NB: In artikel 11, lid 3, wordt niet voorgeschreven dat de wettelijke benaming van een alcoholhoudende drank en de samengestelde term op aparte regels worden vermeld, maar de bepaling van artikel 11, lid 2, verbiedt dat termen als “drank” en “gedistilleerde drank” deel uitmaken van de samengestelde term. Daarom zou het vermelden van de wettelijke benaming “gedistilleerde drank” of de benaming “drank”, bijvoorbeeld “(Gedistilleerde) drank van gin en tonic”, op dezelfde regel als de samengestelde term niet aanvaardbaar zijn.

#24 — Voorbeelden van etikettering van een alcoholhoudende drank met een samengestelde term (de gegevens tussen haakjes zijn niet verplicht):

* Een gedistilleerde drank die wordt bereid door bijvoorbeeld suiker en zuivelproducten aan een whisky toe te voegen mag alleen de wettelijke benaming “Whiskyroom” krijgen als alle alcohol afkomstig is van authentieke whisky en het eindproduct voldoet aan de desbetreffende vereisten voor categorie 33 (dus likeur) en bijvoorbeeld dat het ten minste een alcoholgehalte van 15 % vol heeft en ten minste 100 gram zoetstoffen per liter bevat, naast melk of melkproducten. Mocht niet aan deze vereisten worden voldaan, dan moet de wettelijke benaming “gedistilleerde drank” zijn als hij voldoet aan de definitie en vereisten voor gedistilleerde dranken van artikel 2 of de juiste naam voor een alcoholhoudende drank als hij daar niet aan voldoet.

2.4. Controles

Bij controles van de (omschrijving), presentatie en etikettering van een product met een samengestelde term waarin de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) wordt genoemd, wordt nagegaan of is voldaan aan de volgende voorwaarden :

Bereiding

- 1) het alcoholhoudend bestanddeel is een categorie gedistilleerde drank of GA (niet meer dan één gedistilleerde drank) waaraan een of meer levensmiddelen worden toegevoegd die bij de bereiding ervan niet zijn toegestaan en die geen alcoholhoudende dranken zijn, om het eindproduct specifieke extra organoleptische eigenschappen te geven;
- 2) het eindproduct is een alcoholhoudende drank;
- 3) de authentieke gedistilleerde drank is gebruikt, d.w.z. dat er is voldaan aan alle bereidingseisen voor de desbetreffende categorie gedistilleerde drank van bijlage I of uit het technisch dossier/productdossier voor de GA, waaronder zijn minimumalcoholgehalte;
- 4) alle alcohol is afkomstig van de genoemde gedistilleerde drank, behalve de alcohol die kan voorkomen in aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten;

Etikettering

- 5) de (wettelijke) benaming is:
 - a. "gedistilleerde drank" voor gedistilleerde dranken die niet voldoen aan de vereisten voor een bepaalde categorie,
 - b. een samengestelde term die de naam van de gedistilleerde drank combineert met de term "likeur" voor een verkregen gedistilleerde drank die voldoet aan de desbetreffende vereisten voor categorie 33 van bijlage I, of
 - c. de naam van de alcoholhoudende drank, als dat geen gedistilleerde drank is (d.w.z. met een alcoholvolumegehalte van minder dan 15 %) overeenkomstig de voorschriften van de voedselinformatieverordening ⁽²²⁾;
- 6) in de samengestelde term wordt de naam van de gedistilleerde drank gecombineerd met de term "likeur" of "room" (indien wordt voldaan aan de desbetreffende eisen zoals vermeld onder bovenstaand punt 5, punt b), of met de naam van/het bijvoeglijk naamwoord voor levensmiddelen die in zijn bereiding niet zijn toegestaan.
- 7) de (wettelijke) benaming van de alcoholhoudende drank moet op een duidelijk zichtbare plaats en in duidelijk leesbare en, zo nodig, onuitwisbare letters worden aangebracht. Andere aanduidingen, afbeeldingen of ander materiaal mogen hem in geen geval verbergen, minder zichtbaar maken, aan de aandacht onttrekken of onderbreken;
- 8) de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank die wordt verkregen door het samenvoegen van een gedistilleerde drank met een of meer levensmiddelen wordt altijd vermeld in hetzelfde gezichtsveld als de samengestelde term (tenzij de samengestelde term ook de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank is overeenkomstig artikel 10, lid 5, punt b), van de VGD) ⁽²³⁾;
- 9) onverminderd de wettelijke benamingen van artikel 10 mogen de termen "alcohol", "sterke drank", "drank", "gedistilleerde drank" en "water" geen deel uitmaken van de samengestelde term;
- 10) de samengestelde term wordt aangebracht in eenvormige letters van hetzelfde lettertype, dezelfde lettergrootte en dezelfde kleur;
- 11) de woorden die de samengestelde term vormen, mogen niet worden onderbroken door enige tekst of afbeelding die daar geen deel van uitmaakt;
- 12) de samengestelde term wordt geschreven in dezelfde lettergrootte als de (wettelijke) benaming van de alcoholhoudende drank of kleiner.

⁽²²⁾ Met betrekking tot de naam van andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken is artikel 17 van de voedselinformatieverordening van toepassing "De naam van het levensmiddel is zijn wettelijke benaming. Bij ontstentenis van een dergelijke benaming is de benaming van het levensmiddel zijn gebruikelijke benaming of, als er geen gebruikelijke benaming bestaat of de gebruikelijke benaming niet wordt gebruikt, wordt een beschrijvende benaming van het levensmiddel gegeven." Zie de respectieve definities in artikel 2, lid 2, punten n), o) en p), van de voedselinformatieverordening.

⁽²³⁾ Gedistilleerde dranken die niet aan deze eis voldoen, maar die wel voldoen aan de vereisten van Verordening (EG) nr. 110/2008, vóór 31 december 2022 zijn geproduceerd en van een etiket zijn voorzien, mogen verder in de handel worden gebracht tot de voorraden zijn uitgeput.

3. ZINSPELINGEN

Artikel 3, punt 3	Definitie
Artikel 12	Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

3.1. Wat is een zinspeling?

Het gebruik van een zinspeling is onder bepaalde voorwaarden mogelijk om te verwijzen naar de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) in de (omschrijving,) presentatie of etikettering van een ander levensmiddel.

Volgens artikel 3, punt 3, is een 'zinspeling': *de directe of indirecte verwijzing naar een of meer wettelijke benamingen als opgenomen in de in bijlage I opgenomen categorieën gedistilleerde dranken of naar een of meer geografische aanduidingen voor gedistilleerde dranken, die niet een verwijzing is in een samengestelde term of in een lijst van ingrediënten als bedoeld in artikel 13, leden 2 tot en met 4, in de omschrijving, presentatie en etikettering van:*

- a) *een ander levensmiddel dan een gedistilleerde drank,*
- b) *een gedistilleerde drank die voldoet aan de in categorieën 33 tot en met 40 van bijlage I bepaalde vereisten, of*
- c) *een gedistilleerde drank die voldoet aan de voorwaarden van artikel 12, lid 3 bis."*

Met andere woorden: er kan een zinspeling op de namen van gedistilleerde dranken worden gemaakt in:

- de presentatie en etikettering van andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken;
- de presentatie en etikettering van andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken;
- de omschrijving, presentatie en etikettering van likeuren;
- de omschrijving, presentatie en etikettering van andere gedistilleerde dranken dan likeuren [alleen toegestaan in specifieke gevallen die niet kunnen worden aangemerkt als samengestelde termen of mengsels, waarvoor specifieke etiketteringsbepalingen gelden (zie hoofdstuk 2 hierboven en hoofdstuk 4 hieronder)].

Volgens artikel 10, lid 6, c), mag een zinspeling alleen de wettelijke benaming van een gedistilleerde drank aanvullen. Daarom **mag een zinspeling op een gedistilleerde drank nooit zijn wettelijke benaming vervangen**, maar moet zij daaraan worden toegevoegd overeenkomstig de etiketteringsvoorschriften van artikel 12, lid 4 (zie § 3.2.3 en § 3.2.4 hieronder).

Een **zinspeling** is de **verwijzing naar een of meer namen van gedistilleerde dranken** (categorieën of GA's) in de presentatie en etikettering van een ander levensmiddel. Wanneer de zinspeling wordt gemaakt **op een gedistilleerde drank**, mag zij **nooit worden gebruikt als de wettelijke benaming** ervan.

NB: De vraag is gerezen hoe de bepaling van artikel 10, lid 7, eerste alinea, van de VGD — waarin het gebruik van de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) wordt verboden in de omschrijving, presentatie en etikettering van elke alcoholhoudende drank die niet voldoet aan de vereisten voor die categorie gedistilleerde drank of GA, behalve in het geval van zinspelingen, samengestelde termen en lijsten van ingrediënten — moet worden opgevat met betrekking tot de horizontale verplichting om **gegevens van de exploitant van het levensmiddelenbedrijf** te vermelden overeenkomstig de artikelen 8, lid 1, en 9, lid 1, punt h), van de voedselinformatieverordening. Het kan namelijk voorkomen dat in de naam of het adres van een exploitant van een levensmiddelenbedrijf (maar ook in logo's of geregistreerde handelsnamen) de naam van een categorie gedistilleerde drank is verwerkt (bijvoorbeeld "Distilleerderij van Guadeloupe-rum" of "Firma Wodka Merk X") of een GA (bijvoorbeeld Bassano del Grappa). Deze vraag is des te meer relevant als de gedistilleerde drank waarop de naam of het adres van die exploitant van een levensmiddelenbedrijf wordt vermeld niet tot dezelfde categorie gedistilleerde drank behoort (bijvoorbeeld als de "Firma Wodka Merk X" gin produceert). Het antwoord is dat de twee wettelijke verplichtingen (de ene uit hoofde van de VGD en de andere uit hoofde van de voedselinformatieverordening) niet noodzakelijkerwijs onverenigbaar zijn: als in de naam of het adres van een onderneming (rechtmatig) de **naam van een categorie gedistilleerde drank of GA is verwerkt**, maar die naam **niet wordt gebruikt als de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank**, moet die naam of dat adres worden vermeld omdat beide bepalingen naast elkaar van toepassing zijn en de bepaling uit de VGD niet verhindert dat de bedrijfsnaam wordt vermeld overeenkomstig de voedselinformatieverordening. Dat geldt ook **voor beschrijvende namen** (in de zin van artikel 2, lid 2, punt p)), van de voedselinformatieverordening) voor andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken, die niet onverenigbaar zouden moeten zijn met het verbod om de naam van een gedistilleerde drank te vermelden overeenkomstig artikel 10, lid 7, eerste alinea, van de VGD.

3.2. Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

Volgens artikel 12 gelden er verschillende voorschriften wanneer de zinspeling op de naam van een gedistilleerde drank wordt gemaakt op:

- a) een ander levensmiddel dan een alcoholhoudende drank;
- b) een andere alcoholhoudende drank dan een gedistilleerde drank;
- c) een gedistilleerde drank die valt onder een van de categorieën 33 tot en met 40 van bijlage I (likeuren); of
- d) een andere gedistilleerde drank dan een likeur (in een beperkt aantal specifieke gevallen).

Zinspelingen op namen van gedistilleerde dranken mogen worden aangebracht op de (omschrijving,) presentatie en etikettering van **elke soort levensmiddel**.

Zinspelingen op **andere gedistilleerde dranken dan likeuren** zijn echter alleen toegestaan in een beperkt aantal specifieke gevallen.

NB: Om rekening te houden met de specifieke aard van de **geografische aanduidingen** en de betere bescherming die er is gekomen om misbruik van hun reputatie te voorkomen, wordt het volgende **aanbevolen** voor zinspelingen op een GA voor een gedistilleerde drank die als ingrediënt in andere levensmiddelen wordt gebruikt:

- 1) van de gedistilleerde drank die onder de GA valt behoort **voldoende te worden gebruikt om het desbetreffende levensmiddel een wezenlijke eigenschap te verlenen;**
- 2) het levensmiddel dat een zinspeling maakt op een of meer GA's voor gedistilleerde drank behoort **geen ander "vergelijkbaar ingrediënt" te bevatten**, d.w.z. geen ander ingrediënt dat ingrediënten met een GA volledig of gedeeltelijk kan vervangen. Als dat het geval is, behoort de benaming van de GA alleen te worden vermeld in de lijst van ingrediënten, overeenkomstig de artikelen 18 tot en met 22 van de voedselinformatieverordening. Uiteraard geldt deze aanbeveling alleen voor gedistilleerde dranken die tot dezelfde categorie behoren als de GA('s) waarnaar wordt verwezen of voor aroma's die gedistilleerde dranken "imiteren", terwijl andere categorieën gedistilleerde dranken kunnen worden toegevoegd en op het etiket worden vermeld overeenkomstig de bepalingen over zinspelingen; en
- 3) het **toevoegingspercentage** van het product dat onder de naam van de GA('s) valt, moet worden **vermeld** in de zinspeling op de GA voor de gedistilleerde drank of in de onmiddellijke nabijheid daarvan, of in de eventuele lijst van ingrediënten, rechtstreeks gekoppeld aan het desbetreffende ingrediënt, zoals bepaald in de KWID-voorschriften ⁽²⁴⁾.

Bij zinspelingen op **namen van GA's** wordt het volgende **aanbevolen**:

- 1) een van de wezenlijke eigenschappen van het levensmiddel behoort een **smaak te zijn die hoofdzakelijk kan worden toegeschreven aan de aanwezigheid van de gedistilleerde drank met een GA die als ingrediënt is gebruikt;**
- 2) **er behoren geen andere "vergelijkbare" ingrediënten te worden gebruikt** (behalve gedistilleerde dranken van andere categorieën); en
- 3) **de gebruikte hoeveelheid behoort duidelijk te worden vermeld.**

#25 — Voorbeelden:

Chocoladepralines gevuld met ouzo (5 %)

zou alleen toelaatbaar zijn als er voldoende echte ouzo was gebruikt om de chocoladepralines een smaak te kunnen geven die hoofdzakelijk aan de ouzo kan worden toegeschreven.

Bier

met Rum da Madeira (7 %)

zou alleen toelaatbaar zijn als er geen "vergelijkbaar" ingrediënt (bijvoorbeeld een andere rum (met of zonder GA), een samengesteld aroma uit (Madeira)rum) of een "imitatie" rumaroma aan het bier zou zijn toegevoegd, samen met Rum da Madeira GA.

⁽²⁴⁾ Deze aanbevelingen komen overeen met de aanbevelingen in het document "Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren betreffende de etikettering van levensmiddelen die ingrediënten met een beschermde oorsprongsbenaming (BOB) en een beschermde geografische aanduiding (BGA) bevatten (2010/C 341/03)".

NB: Als er niet alleen Rum da Madeira aan het bier was toegevoegd, maar ook een of meer andere “vergelijkbare” ingrediënten, dan mag de GA-naam niet als zinspeling worden gebruikt, maar alleen in de lijst van ingrediënten worden vermeld, samen met de “vergelijkbare” ingrediënt(en) en de ingrediënten die worden gebruikt voor het bier zelf.

NB: Als aan het bier niet alleen Rum da Madeira was toegevoegd maar ook een of meer andere gedistilleerde dranken die niet tot categorie 1 van bijlage I (rum) behoren, **dan zouden alle namen** van gedistilleerde dranken moeten worden vermeld in de zinspeling (of in de lijst van ingrediënten).

NB: Er zij op gewezen dat overeenkomstig artikel 10, lid 7, tweede alinea, van de VGD de namen van GA's voor gedistilleerde dranken niet mogen worden gebruikt om aroma's te beschrijven die deze GA's of hun gebruik in levensmiddel imiteren.

3.2.1. Zinspelingen op andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken

In artikel 12, lid 1, worden zinspelingen toegestaan op de naam van een of meer gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) in de omschrijving en de etikettering van andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken, mits de “bij de productie van het levensmiddel gebruikte alcohol uitsluitend afkomstig is van de gedistilleerde drank of gedistilleerde dranken waarnaar in de zinspeling wordt verwezen.”

De enige uitzondering hierop is “de alcohol die kan voorkomen in de voor de productie van dat levensmiddel gebruikte aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten”, d.w.z. de alcohol die is gebruikt voor de bereiding van die ingrediënten.

Verder moet alle alcohol in het eindproduct derhalve afkomstig zijn van de oorspronkelijke gedistilleerde drank (d.w.z. die voldoet aan alle vereisten voor de respectieve categorie of GA – waaronder het minimumalcoholgehalte op het moment van gebruik), zonder enige toevoeging van ethylalcohol, distillaten of andere gedistilleerde dranken.

Meer in het bijzonder zijn er twee mogelijke gevallen:

- a) een vloeibaar levensmiddel dat geen alcoholhoudende drank en geen water is, waaraan meer dan één gedistilleerde drank ⁽²⁵⁾ is toegevoegd, waardoor een alcoholhoudende drank ontstaat (d.w.z. een drank met een bepaald alcoholgehalte, afhankelijk van de hoeveelheid alcohol die noodzakelijkerwijs wordt toegevoegd middels die gedistilleerde dranken);

NB: Het is in geen geval mogelijk dat de drank die wordt verkregen door een niet-alcoholhoudend vloeibaar levensmiddel te combineren met gedistilleerde dranken in het geheel geen alcohol bevat.

- b) een niet-vloeibaar levensmiddel waaraan tijdens zijn bereiding een of meer gedistilleerde dranken zijn toegevoegd, waardoor noodzakelijkerwijs een levensmiddel met een bepaald restgehalte alcohol ontstaat, afhankelijk van de gebruikte hoeveelheid gedistilleerde drank(en). Bij bepaalde bereidingsprocessen (bijvoorbeeld bakken) kan echter een deel van die alcohol verdampen.

De etikettering van dergelijke levensmiddelen wordt niet in de VGD geregeld, zodat de voedselinformatieverordening van toepassing is, en dan met name artikel 36 over vrijwillige informatie en artikel 7 over eerlijke informatiepraktijken.

#26 — Voorbeelden van toegestane zinspelingen op andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken:

— Kirsch-chocolade*	of	— cognacpralines*
— Eierlikeurgebak*	of	— Mirto di Sardegna-koekjes*
— Ijs met rum en rozijnen*	of	— Ijs met Génépi des Alpes*
— Vruchtennectar afgemaakt met rum en brandy**	of	— Gemengd vruchtensap met rum en whisky**

* Dit zijn geen samengestelde termen omdat het eindproduct geen alcoholhoudende drank is.

** Bij zinspelingen op meer dan een gedistilleerde drank op niet-alcoholhoudende dranken moet alle alcohol in het eindproduct uitsluitend afkomstig zijn van de genoemde gedistilleerde dranken.

⁽²⁵⁾ Volgens de definitie van artikel 3, lid 2, van de VGD is de combinatie van een gedistilleerde drank met een of meer levensmiddelen waardoor een alcoholhoudende drank ontstaat een samengestelde term waarvoor de specifieke bepalingen van artikel 11 gelden. Niettemin moet de toevoeging van meer dan één gedistilleerde drank aan een niet-alcoholhoudende drank worden behandeld als een zinspeling en gelden daar de bepalingen van artikel 12, lid 1, voor.

3.2.2. Zinspelingen op andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken

In artikel 12, lid 2, wordt toegestaan om zinspelingen op de naam van een of meer gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) te maken in de presentatie en de etikettering van een andere alcoholhoudende drank dan een gedistilleerde drank, mits:

- a) *de toegevoegde alcohol uitsluitend afkomstig is van de gedistilleerde drank of gedistilleerde dranken waarnaar in de zinspeling wordt verwezen; en*
- b) *het aandeel van elk alcoholhoudend bestanddeel ten minste eenmaal in hetzelfde gezichtsveld wordt vermeld als de zinspeling, in afnemende volgorde van de gebruikte hoeveelheid. Dat aandeel is gelijk aan het volumepercentage zuivere alcohol dat het betrokken bestanddeel vertegenwoordigt in het totale volumegehalte aan zuivere alcohol van het door vermenging verkregen product.*"

Onder deze bepaling vallen alle dranken die alcohol bevatten, maar geen gedistilleerde dranken zijn, waaronder:

- 1) **wijn** (onverminderd de bepalingen van Verordening (EU) nr. 1308/2013 ⁽²⁶⁾);
- 2) **gearomatiseerde wijnbouwproducten** (onverminderd de bepalingen van Verordening (EU) nr. 251/2014 ⁽²⁷⁾);
- 3) **bier**;
- 4) **cider, perencider en andere gegiste dranken.**

Deze nieuwe bepaling, die in Verordening (EG) nr. 110/2008 nog ontbrak, is door de wetgever toegevoegd om de voorwaarden te verduidelijken die gelden voor zinspelingen op gedistilleerde dranken in de presentatie en etikettering van andere alcoholhoudende dranken.

Dit impliceert in feite de toevoeging van alcohol aan de alcohol die van nature aanwezig is in de alcoholhoudende drank, hetgeen ogenschijnlijk in tegenspraak is met het beginsel dat de alcohol uitsluitend afkomstig moet zijn van de gedistilleerde drank(en) waarnaar wordt verwezen.

#27 — Voorbeelden van toegestane zinspelingen op andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken:

- 1) **Bier met Genever** — of — **Bier met een vleugje Genever** — of — **Bier afgemaakt met Genever** : alle alcohol die aan het bier wordt toegevoegd moet afkomstig zijn van echte Genever (die voldoet aan alle vereisten voor deze GA, waaronder zijn minimumalcoholgehalte) zonder toevoeging van "vergelijkbare" ingrediënten, ethylalcohol, distillaten of andere sterke drank;
- 2) **Hete appelcider met Punch au Rhum**: alle alcohol die aan de appelcider wordt toegevoegd, moet afkomstig zijn van Punch au Rhum (die voldoet aan alle vereisten voor categorie 33 van bijlage I, met name het derde streepje van punt d)).
- 3) **Alcoholhoudende drank**

Diplomat* afgemaakt met maraskinlikeur en Cognac: alle alcohol die aan de alcoholhoudende drank (vermout) wordt toegevoegd, moet afkomstig zijn van echte maraskinlikeur (die voldoet aan alle vereisten voor categorie 37 van bijlage I en Cognac (die voldoet aan alle vereisten uit zijn technisch dossier/productdossier).

* **Een "Diplomat"** is een cocktail met vermout en likeur. Hier wordt alleen naar verwezen ter illustratie van de mogelijkheid om zinspelingen te maken op gearomatiseerde wijnbouwproducten. Vanwege het ontbreken van bepalingen over samengestelde termen en zinspelingen in Verordening (EU) nr. 251/2014 en het verbod in die verordening op het gebruik van aan gearomatiseerde wijnbouwproducten voorbehouden verkoopbenamingen voor alcoholhoudende dranken die niet voldoen aan de vereisten voor hun bereiding, moeten alternatieve namen worden gebruikt om dergelijke alcoholhoudende dranken te omschrijven.

NB: Bovenstaande voorbeelden zijn beschrijvend van aard; de etiketteringsbepalingen die voorschrijven dat de zinspeling op een andere regel moet worden vermeld dan de wettelijke benaming van de likeur, en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte voor laatstgenoemde, zijn hierbij niet toegepast.

⁽²⁶⁾ Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671).

⁽²⁷⁾ Verordening (EU) nr. 251/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 1601/91 van de Raad (PB L 84 van 20.3.2014, blz. 14).

#28 — Voorbeelden van niet-toegestane zinspelingen op andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken:

- 1) **Bier afgemaakt met rumaroma*** of **Bier met samengestelde Geneveraroma's***
 2) **Vermout met sambuca **** of **Sangria afgemaakt met Madeirarum ****

* Zinspelingen op dranken (in dit geval bier) zijn niet toegestaan als zij verwijzen naar aroma's en niet naar de oorspronkelijke categorie gedistilleerde drank (rum) of GA (Genever).

** Verordening (EU) nr. 251/2014 staat het gebruik van samengestelde termen of zinspelingen niet toe voor gearomatiseerde wijnbouwproducten, en verbiedt het gebruik van verkoopbenamingen die zijn voorbehouden aan gearomatiseerde wijnbouwproducten voor alcoholhoudende dranken die niet voldoen aan de vereisten voor hun bereiding.

De verduidelijking over het feit dat bij zinspelingen op alcoholhoudende dranken de toegevoegde alcohol afkomstig moet zijn van de gedistilleerde drank(en) waarnaar wordt verwezen, heeft de wetgever de mogelijkheid geboden om het etiketteringsvoorschrift dat voorheen alleen voor mengsels was opgenomen in artikel 11, lid 5, van Verordening (EG) nr. 110/2008, nu ook van toepassing te verklaren op alcoholhoudende dranken die een zinspeling maken op een of meer gedistilleerde dranken. Dit is bedoeld om de consument te informeren over het aandeel alcohol in het eindproduct dat respectievelijk afkomstig is van de oorspronkelijke alcoholhoudende drank en de gedistilleerde drank(en) waarnaar in de zinspeling wordt verwezen.

Dienovereenkomstig moet bij een zinspeling op een of meer gedistilleerde dranken in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling ten minste eenmaal een lijst van alcoholhoudend bestanddelen worden vermeld, in afnemende volgorde van het (procentuele) aandeel van de zuivere alcohol dat elk alcoholhoudend bestanddeel in het eindproduct vertegenwoordigt (artikel 12, lid 2, punt b)).

#29 — Voorbeelden van etikettering van het aandeel alcohol van elk alcoholhoudend bestanddeel:

- 1) **Bier met Genever** (6 % vol. alcohol: bier 90 % - Genever 10 %)
 2) **Hete appelpider met Punch au Rhum** (8 % vol.: appelpider 95 % - rum 5 %)
 3) **Diplomat* afgemaakt met Cognac en maraskino** (15 % vol. alcohol: wijn 75 % - Cognac 10 % - maraskino 8 % - ethylalcohol uit landbouwproducten: 7 %)

* Verordening (EU) nr. 251/2014 staat het gebruik van samengestelde termen of zinspelingen niet toe voor gearomatiseerde wijnbouwproducten, en verbiedt het gebruik van verkoopbenamingen die zijn voorbehouden aan gearomatiseerde wijnbouwproducten voor alcoholhoudende dranken die niet voldoen aan de vereisten voor hun bereiding. De naam van een cocktail als een "Diplomat" — die vermout bevat — kan in dit verband echter worden gebruikt. Aangezien vermout een gearomatiseerde wijn is waaraan alcohol wordt toegevoegd, waarbij ethylalcohol uit landbouwproducten wordt gebruikt voor de bereiding, behoort dit in de lijst van alcoholhoudende bestanddelen te worden opgegeven om die alcohol te onderscheiden van de alcohol uit de wijn en uit gedistilleerde dranken waarnaar wordt verwezen.

NB: Bovenstaande voorbeelden zijn beschrijvend van aard; de etiketteringsbepalingen die voorschrijven dat de zinspeling op een andere regel moet worden vermeld dan de wettelijke benaming van de likeur, en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte voor laatstgenoemde, zijn hierbij niet toegepast.

3.2.3. Zinspelingen op likeuren

Uit hoofde van artikel 12, lid 3, worden zinspelingen op de naam van een of meer gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) toegestaan in de omschrijving, de presentatie en de etikettering van een gedistilleerde drank die voldoet aan de vereisten voor een van de categorieën 33 tot en met 40 van bijlage I (d.w.z. likeuren), mits:

- a) de toegevoegde alcohol uitsluitend afkomstig is van de gedistilleerde drank of gedistilleerde dranken waarnaar in de zinspeling wordt verwezen;
- b) het aandeel van elk alcoholhoudend bestanddeel ten minste eenmaal in hetzelfde gezichtsveld wordt vermeld als de zinspeling, in afnemende volgorde van de gebruikte hoeveelheid. Dat aandeel is gelijk aan het volumepercentage zuivere alcohol dat het betrokken bestanddeel vertegenwoordigt in het totale volumegehalte aan zuivere alcohol van het eindproduct; en
- c) de term "cream" [**NB: alleen de Engelse term "cream"**] niet voorkomt in de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank die voldoet aan de in de categorieën 33 tot en met 40 van bijlage I bepaalde vereisten of in de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of gedistilleerde dranken waar in de zinspeling naar verwezen wordt."

Onder deze bepaling valt elk van de categorieën 33 tot en met 40 (likeuren), in afwijking van de bepalingen over mengsels van artikel 13, lid 4.

Feitelijk zou de toevoeging van een of meer gedistilleerde dranken aan een likeur tellen als een mengsel in de zin van de definitie van artikel 3, leden 9 en 10, en zou de likeur dienovereenkomstig moeten worden geëtiketteerd.

Toch heeft de wetgever voorzien in een uitzondering op de werkingssfeer van de voorschriften over zinspelingen, die aanvankelijk enkel moest gelden voor andere levensmiddelen dan gedistilleerde dranken. Zo moet worden gewaarborgd dat de consument goed wordt geïnformeerd over de inhoud van een likeur waaraan een andere gedistilleerde drank is toegevoegd om deze een bepaalde organoleptische eigenschap te geven. Dit gebeurt veelvuldig, aangezien likeuren – onder meer – kunnen worden bereid door samenvoeging van een of meer gedistilleerde dranken (zie punt 33, punt a), ii), van bijlage I.

In feite vereisen de bepalingen van artikel 13, leden 3 en 4, inzake mengsels dat de naam van gedistilleerde dranken (en andere alcoholhoudende bestanddelen van het mengsel) alleen wordt vermeld in een lijst van de alcoholhoudende bestanddelen. In plaats daarvan mag krachtens de bepalingen voor zinspelingen op likeuren de naam van de toegevoegde gedistilleerde drank(en) om het even waar worden vermeld zolang dat in hetzelfde gezichtsveld is als de wettelijke benaming (zoals vereist in artikel 12, lid 4, punt c), zie § 3.2.5 hieronder). Om de kans op misbruik en misleidende praktijken te beperken, heeft de wetgever ook voor zinspelingen op likeuren (net als voor mengsels) de eis ingevoerd dat in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling ten minste eenmaal een lijst moet verschijnen waarin in afnemende volgorde het aandeel (als percentage) alcohol moet worden vermeld dat elk alcoholhoudend bestanddeel in het eindproduct vertegenwoordigt (artikel 12, lid 3, punt b)).

Bovendien schrijven de etiketteringsbepalingen van artikel 12, lid 4, punten a) en b), voor dat de zinspeling niet op dezelfde regel staat als de wettelijke benaming van de likeur en wordt vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming of eventuele samengestelde termen.

In tegenstelling tot de lijst van alcoholhoudende bestanddelen voor mengsels (die ook moeten worden vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die voor de wettelijke benaming wordt gebruikt: zie artikel 13, lid 3, tweede alinea, en artikel 13, lid 4, tweede alinea, punt a), en § 4.2.1 en § 4.2.2 hieronder) mogen zinspelingen op likeuren worden vermeld in letters die niet dezelfde lettergrootte en kleur hebben als de letters die worden gebruikt voor de wettelijke benaming.

Tot slot wordt in artikel 12, lid 4, punt c), bepaald dat zinspelingen op likeuren “altijd vergezeld [moeten gaan] van de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank, die in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling wordt vermeld.” (zie § 3.2.5 hieronder).

NB: De wetgever heeft een beperking op bovenstaande bepaling ingevoerd, namelijk dat wettelijke benamingen waarin de term “cream” is verwerkt, niet zijn toegestaan wanneer likeuren een zinspeling maken op gedistilleerde dranken. Deze uitzondering geldt alleen voor de Engelse term (niet in andere talen) en is bedoeld om de reputatie van de GA Irish Cream te beschermen.

#30 — Voorbeelden van toegestane en niet-toegestane zinspelingen op likeuren:

1) Eierlikeur afgemaakt met brandy	of	— Blutwurzlikeur met Cognac
2) Chocoladelikeur met een scheut gin	of	— Licor de café de Galicia met rum
3) Eierlikeur met kersen-eau-de-vie (ook als alle alcohol, dus 100 %, afkomstig is van de kersen-eau-de-vie kan dit een zinspeling worden genoemd)		
4) Crème de Brandy avec Rhum		MAAR NIET: Brandycream met rum
5) Crema de Orujo con Whisky		MAAR NIET: Orujo cream met whisky

NB: Eierlikeur met een vleugje wodka mag worden gebruikt als zinspeling. In tegenstelling tot wodka, wat een samengestelde term is, en als zodanig niet de toevoeging toestaat van andere alcohol dan die uit wodka, is in de zinspeling op likeuren de toevoeging van alcohol toegestaan via het recept voor de bereiding van de likeur. Om misleiding van de consument te voorkomen, is daarom de vermelding van het aandeel alcohol uit alle alcoholhoudende bestanddelen verplicht voor zinspelingen op likeuren.

NB: Whisky cream (in het Engels) kan alleen een samengestelde term zijn en vereist als zodanig dat alle alcohol uitsluitend afkomstig is uit whisky.

NB: Bovenstaande voorbeelden zijn beschrijvend van aard; de etiketteringsbepalingen die voorschrijven dat de zinspeling op een andere regel moet worden vermeld dan de wettelijke benaming van de likeur, en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte voor laatstgenoemde, zijn hierbij niet toegepast.

NB: Soms wordt betoogd dat de mogelijkheid om op een likeur zinspelingen op gedistilleerde dranken te maken afbreuk doet aan de eis dat in samengestelde termen alle alcohol afkomstig moet zijn uit de gedistilleerde drank waarnaar wordt verwezen. Terwijl in een "whiskylikeur" alle alcohol afkomstig moet zijn uit whisky, mag een "likeur met (een druppel) whisky" in feite ook met andere soorten alcohol worden bereid.

Daarom **wordt aanbevolen** om, wanneer op likeuren zinspelingen worden gemaakt, de wettelijke benaming "likeur" altijd aan te vullen met de naam van de belangrijkste grondstof die wordt gebruikt om de likeur zijn overheersende aroma te geven (bijvoorbeeld kokoslikeur met een scheut rum; chocoladelikeur met een vleugje brandy). Anders zou bij zinspelingen het gebruik van de wettelijke benaming "likeur", zonder dat deze wordt aangevuld met de naam van het belangrijkste gebruikte aroma, wellicht kunnen wijzen op een onderliggende bedoeling om de consument te misleiden.

3.2.4. Zinspelingen op andere gedistilleerde dranken dan likeuren

Artikel 12, lid 3 bis, staat toe dat een zinspeling wordt gemaakt op de naam van **één** gedistilleerde drank (categorie of GA) in de omschrijving, de presentatie en de etikettering van een andere gedistilleerde drank dan een likeur (d.w.z. die voldoet aan de vereisten voor een van de categorieën 33 tot en met 40 van bijlage I), "op voorwaarde dat:

- a) de gedistilleerde drank waarop wordt gezinspeeld:
 - (i) is gebruikt als enige alcoholische basis voor de productie van de uiteindelijke gedistilleerde drank, die voldoet aan de vereisten van een in bijlage I opgenomen categorie gedistilleerde dranken,
 - (ii) niet is gecombineerd met andere levensmiddelen dan de levensmiddelen die overeenkomstig bijlage I of het desbetreffende productdossier voor de productie ervan of voor de productie van de uiteindelijke gedistilleerde drank worden gebruikt, en
 - (iii) niet is verdund door toevoeging van water waardoor het alcoholgehalte lager is dan het minimumgehalte dat is vastgesteld voor de categorie gedistilleerde dranken in bijlage I of in het productdossier voor de geografische aanduiding waartoe de in de zinspeling bedoelde gedistilleerde drank behoort; **of**
- b) de gedistilleerde drank gedurende de volledige rijpingsperiode of een deel daarvan is opgeslagen in een houten fust dat eerder werd gebruikt om de gedistilleerde drank waarnaar de zinspeling verwijst, te laten rijpen, op voorwaarde dat:
 - (i) het houten fust is gelegeerd voor de categorieën gedistilleerde dranken of geografische aanduidingen voor gedistilleerde dranken waarbij de toevoeging van al dan niet verdunde alcohol verboden is,
 - (ii) de zinspeling wordt gemaakt binnen de beschrijving van het fust dat is gebruikt om de verkregen gedistilleerde drank te laten rijpen,
 - (iii) de zinspeling minder prominent wordt aangebracht dan de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of de eventuele samengestelde term, en
 - (iv) in afwijking van lid 4, punt b), de zinspeling wordt aangebracht in een lettergrootte die niet groter is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of, indien van toepassing, voor een samengestelde term."

Ook in deze gevallen moet volgens artikel 12, lid 4, punt c), de zinspeling "altijd vergezeld [gaan] van de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank, die in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling wordt vermeld." (zie § 3.2.5 hieronder).

3.2.4.1. Zinspelingen op gedistilleerde dranken die worden gebruikt als enige alcoholische basis

Het kan voorkomen dat producenten innovatieve producten willen maken door te experimenteren met vaste categorieën gedistilleerde dranken of GA's en deze te veranderen in een gedistilleerde drank van een andere categorie.

In specifieke gevallen staat de wetgever deze producenten toe om zinspelingen op de wettelijke benaming van de oorspronkelijke gedistilleerde drank te maken in de omschrijving, de presentatie en de etikettering van de uiteindelijke gedistilleerde drank, onder de voorwaarden die zijn genoemd in de vorige paragraaf.

Anderzijds mogen bepaalde categorieën gedistilleerde drank, bijvoorbeeld gearomatiseerde wodka, worden bereid met een andere categorie gedistilleerde drank (in het voorbeeld is dat wodka) als enige alcoholische basis en kan het voor de producent van belang zijn om een zinspeling op dat alcoholhoudend bestanddeel te maken in de omschrijving, presentatie en etikettering van het eindproduct.

De bepalingen van artikel 12, lid 3 bis, punt a), van de VGD gaan specifiek over het bovenstaande.

Om misbruik van de reputatie van een gedistilleerde drank (categorie of GA) te voorkomen, heeft de wetgever bepaald dat verwijzingen naar de wettelijke benaming ervan in de omschrijving, presentatie of etikettering van een andere gedistilleerde drank die wordt bereid met de gedistilleerde drank die volgens de zinspeling zijn enige alcoholische basis is, is alleen toegestaan als de uiteindelijke gedistilleerde drank voldoet aan de vereisten voor een categorie gedistilleerde drank en daarom de wettelijke benaming moet dragen die voor die categorie gedistilleerde drank wordt voorgeschreven.

Dit betekent dat het **nooit mogelijk** is om op een product dat standaard als “**gedistilleerde drank**” wordt geëtiketteerd een zinspeling te maken op een categorie gedistilleerde drank of GA die als de enige alcoholische basis is gebruikt.

Het verbod op het toevoegen van levensmiddelen die niet zijn toegestaan bij de bereiding van de gedistilleerde drank waarop wordt gezinspeeld, of van de uiteindelijke gedistilleerde drank volgens de desbetreffende voorschriften van bijlage I voor categorieën gedistilleerde dranken of die van het technisch dossier/productdossier voor GA's voor gedistilleerde dranken, **sluit bovendien elke overlapping** tussen zinspelingen op gedistilleerde dranken en **samengestelde termen** uit, waarvoor juist de combinatie met een of meer van dergelijke levensmiddelen nodig is (zie § 2.1 hierboven).

Om tot slot zinspelingen op de wettelijke benaming van een gedistilleerde drank in de omschrijving, presentatie en etikettering van een andere gedistilleerde drank te maken, mag het **alcoholgehalte** van de **uiteindelijke gedistilleerde drank niet lager** zijn dan het voorgeschreven minimumalcoholgehalte voor de gedistilleerde drank waarop wordt gezinspeeld, overeenkomstig de voorschriften van bijlage I van de VGD voor categorieën gedistilleerde dranken of die van het desbetreffende technisch dossier/productdossier voor GA's voor een gedistilleerde drank (zie de voorbeelden bij #31).

NB: De vraag is opgeworpen of het herhalen van de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) die al in een samengestelde term wordt vermeld (bijvoorbeeld om specifieke eigenschappen van die gedistilleerde drank te beschrijven) moet worden beschouwd als een zinspeling. Bovengenoemde bepalingen van artikel 12, lid 3 bis, punt a), van de VGD sluiten die mogelijkheid duidelijk uit. In dat geval moet de herhaalde verwijzing naar de naam van de gedistilleerde drank die wordt gebruikt in combinatie met een ander levensmiddel worden opgevat als een “uitbreiding” van het gebruik van die naam in de samengestelde term en moet worden voldaan aan de etiketteringsvoorschriften van artikel 11, lid 3, van de VGD.

#31 — Voorbeelden van toegestane etikettering:

Wijn-eau-de-vie (40 % vol)

van Cognac

Afgerijpt in een bourbonfust

*Aangezien het technisch dossier/productdossier voor Cognac geen rijping toestaat in andere dan houten fusten die eerder wijn of wijn-eau-de-vie hebben bevat, mag een cognac die is afgerijpt in een fust dat eerder bourbonwhisky heeft bevat de naam van die GA niet langer dragen. De zinspeling op het feit dat de oorspronkelijke gedistilleerde drank is bereid in overeenstemming met de vereisten voor Cognac tot hij werd opgeslagen in een bourbonfust geeft de consument echter nuttige informatie. **NB:** In dat geval moet de wijn-eau-de-vie het **minimumalcoholgehalte hebben dat voor Cognac is vereist** (dus 40 % vol alcohol).*

Met jeneverbessen gearomatiseerde gedistilleerde drank (32 % vol.)

UIT KORN

*Volgens de vereisten voor categorie 19 van bijlage I kunnen met jeneverbessen gearomatiseerde gedistilleerde dranken – onder meer – worden bereid door gedistilleerde drank van granen te aromatiseren met jeneverbessen. Aangezien Korn een geregistreerde geografische aanduiding is, is deze etikettering toegestaan op voorwaarde dat het **alcoholgehalte van het eindproduct het voor Korn vereiste minimum bereikt** (d.w.z. 32 % vol.), wat hoger is dan het minimumalcoholgehalte dat vereist is voor met jeneverbessen gearomatiseerde gedistilleerde drank (namelijk 30 % vol.).*

(Met) frambozen (gearomatiseerde) wodka (37,5 % vol.)

met vier keer gedistilleerde wodka

*Een gearomatiseerde wodka die, volgens de vereisten voor categorie 31 van bijlage I, wordt bereid door toevoeging van aroma's en, eventueel, zoetstoffen aan een wodka, mag op de gebruikte wodka zinspelen in zijn omschrijving, presentatie en etikettering op grond van artikel 12, lid 3 bis, punt a), van de VGD. **NB:** Het voor gearomatiseerde wodka vereiste minimumalcoholgehalte is hetzelfde als het alcoholgehalte dat is vereist voor wodka, namelijk 37,5 % vol. alcohol.*

#32 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering (NB: De zinspeling op een gedistilleerde drank die niet onder een categorie valt – en derhalve de wettelijke benaming “gedistilleerde drank” draagt – is in geen geval toegestaan:

1) **Gedistilleerde drank**

van rum en brandy

De combinatie van twee verschillende gedistilleerde dranken mag niet worden geëtiketteerd als een zinspeling. Als in een dergelijke combinatie alleen gedistilleerde dranken zijn verwerkt, moet die combinatie worden geëtiketteerd als een **mengsel**. Indien andere levensmiddelen zijn toegevoegd, mogen de namen van gedistilleerde dranken alleen worden opgenomen in een lijst van ingrediënten voor levensmiddelen, mits de lijst in overeenstemming is met de artikelen 18 tot en met 22 van de voedselinformatieverordening, overeenkomstig artikel 13, lid 2, van de VGD.

2) **Op rumbasis**

Gedistilleerde drank

met specerijen

De combinatie van een gedistilleerde drank met een of meer andere levensmiddelen dan levensmiddelen die worden gebruikt voor zijn bereiding volgens zijn specifieke vereisten levert altijd een **samengestelde term** op en mag dus niet als een zinspeling worden geëtiketteerd.

3) **Gedistilleerde drank**

uit rum (15 % vol.)

Zinspelingen op categorieën gedistilleerde dranken of GA's zijn niet toegestaan wanneer deze eenvoudigweg worden **verdund met water tot onder het vereiste alcoholgehalte** (37,5 % vol. voor rum).

3.2.4.2. Zinspelingen op fusten van andere gedistilleerde dranken

Zoals reeds is uitgelegd (zie § 1.5), kunnen termen die verwijzen naar de opslag van een gedistilleerde drank voor de volledige rijpingsperiode of een deel daarvan in houten fusten die eerder zijn gebruikt voor de rijping van een andere gedistilleerde drank, niet worden beschouwd als vrijwillige informatie in de zin van artikel 36 van de voedselinformatieverordening, vanwege de bepaling van artikel 10, lid 7, eerste alinea, van de VGD, waarin het gebruik van namen van gedistilleerde dranken wordt verboden in de omschrijving, presentatie of etikettering van elke drank die niet voldoet aan de vereisten van de VGD of het desbetreffende technisch dossier/productdossier.

De enige toegestane uitzonderingen op dit verbod hebben betrekking op de etikettering van samengestelde termen, zinspelingen en lijsten van ingrediënten overeenkomstig de artikelen 11 en 12 en artikel 13, leden 2 tot en met 4, van de VGD. Daarom is een verwijzing naar een gedistilleerde drank uit een houten fust waarin vervolgens een andere gedistilleerde drank is gerijpt niet alleen vrijwillige informatie in de zin van de voedselinformatieverordening, maar ook een zinspeling die onder artikel 12, lid 3 bis, van de VGD valt.

NB: In artikel 12, lid 3 bis, punt b), i), van de VGD wordt voor deze gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) waarvoor de toevoeging van al dan niet verdunde alcohol verboden is, voorgeschreven dat het houten fust moet worden geleegd. Deze eisen zijn bijvoorbeeld van toepassing op de categorieën gedistilleerde dranken 1 tot en met 14. Voor categorieën gedistilleerde dranken of GA's waarvoor het bovenstaande niet geldt, is het dus niet verboden om in het houten fust een restant achter te laten van de gedistilleerde drank die daarin eerder is gerijpt. Indien dergelijke praktijken worden toegepast, moeten zij naar behoren worden geëtiketteerd, overeenkomstig artikel 13, lid 3 of lid 4, van de VGD (d.w.z. de etiketteringsbepalingen voor **mengsels**), naast de etiketteringsbepalingen van artikel 12, lid 3 bis, punt b), ii) tot en met iv), van de VGD, voor zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken (zie voorbeeld 3 bij #33).

NB: Volgens artikel 12, lid 3 bis, punt b), ii) tot en met iv), van de VGD, en in afwijking van het algemene etiketteringsvoorschrift dat geldt voor zinspelingen op alcoholhoudende dranken (nl. dat de zinspeling moet worden vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de naam van de alcoholhoudende drank of eventueel gebruikte samengestelde termen), mag de zinspeling op fusten voor gedistilleerde dranken worden vermeld in een **lettergrootte die niet groter is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of enige gebruikte samengestelde term**, zolang duidelijk wordt verwezen naar het fust dat is gebruikt voor de rijping van de verkregen gedistilleerde drank en de zinspeling **minder prominent** wordt vermeld dan de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of enige gebruikte samengestelde term. In die bepaling genoemde gedistilleerde dranken die voor 31 december 2022 zijn geëtiketteerd overeenkomstig artikel 4 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 716/2013 (en daarom alleen de zinspeling moeten vermelden in een lettergrootte die kleiner is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de verkoopbenaming en de samengestelde term) mogen verder in de handel worden gebracht tot de voorraden zijn uitgeput. In alle gevallen wordt ook gedurende deze overgangperiode **aanbevolen** om de zinspeling op fusten voor gedistilleerde dranken niet prominenter te vermelden dan de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank (bijvoorbeeld door gebruik van (een) andere achtergrond, kleuren of lettertype).

Naast de aspecten die door de nationale bevoegde autoriteiten moeten worden beoordeeld met betrekking tot het juiste gebruik van verwijzingen naar de rijping in houten fusten die eerder zijn gebruikt voor de rijping van andere alcoholhoudende dranken (met name wijn of bier) uit bovenstaande § 1.5, waaronder de naleving van artikel 7, lid 1, van de voedselinformatieverordening, voor zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken, **wordt aanbevolen** dat:

- 1) de gedistilleerde drank daadwerkelijk is gerijpt in een **houten fust** dat eerder is gebruikt voor de rijping van de gedistilleerde drank waarop de zinspeling wordt gemaakt: rijping in de zin van artikel 4, punt 11, van de VGD betekent feitelijk *“het gedurende een periode bewaren van een gedistilleerde drank in passende recipiënten, zodat deze gedistilleerde drank natuurlijke reacties kan ondergaan die de gedistilleerde drank specifieke kenmerken verschaffen”*. Dit houdt bijvoorbeeld in dat het gebruik van inerte recipiënten, waaronder plastic tonnen, of het gebruik van houtsnippers als vervanging voor de rijping in een houten fust, niet is toegestaan;
- 2) voor categorieën gedistilleerde dranken die de toevoeging van alcohol verbieden (bijvoorbeeld de categorieën gedistilleerde dranken 1 tot en met 14 van bijlage I, overeenkomstig artikel 7, lid 2, punt b), van de VGD) worden **fusten** die voor de rijping worden gebruikt **geleegd**;
- 3) aangezien het fust dat voor de rijping van een gedistilleerde drank wordt gebruikt een grote invloed heeft op het karakter daarvan, is het gerechtvaardigd om de consument te informeren over de eerdere inhoud van het gebruikte fust. Die **informatie moet echter duidelijk en eenduidig zijn**, moet verwijzen naar het gebruikte fust en niet slechts naar de gedistilleerde drank die daarin eerder is gerijpt en mag de consument niet misleiden, overeenkomstig artikelen 7, lid 1 bis, artikel 7, lid 2, en artikel 36 van de voedselinformatieverordening. Een voorbeeld:
 - a) een verwijzing naar een bepaald fust kan alleen gerechtvaardigd zijn als de gedistilleerde drank **lang genoeg in het fust is gerijpt** om een effect op de organoleptische eigenschappen van die gedistilleerde drank te bewerkstelligen;
 - b) het kader waarin naar de zinspeling wordt verwezen, moet worden toegelicht en moet **alleen zijn bedoeld om de consument te informeren** over de eerdere inhoud van het gebruikte fust, d.w.z. dat de gedistilleerde drank voldoende lang is bewaard in een fust waarin eerder bijvoorbeeld rum is gerijpt;
 - c) de zinspeling moet **nauwkeurig en niet misleidend zijn**. Op de etikettering en in de marketing van een product behoort niet de suggestie te worden gewekt dat alle gedistilleerde drank is gerijpt in het genoemde soort fust wanneer dat niet het geval is. Het zou misleidend zijn om bijvoorbeeld van een whisky te zeggen dat hij “in een rumfust” is gerijpt wanneer slechts een deel van de voor de bereiding van de whisky gebruikte vaten in rumfusten is gerijpt.
 - d) Voor sommige gedistilleerde dranken worden de term “**afrijpen**” of “**afrijping**” gebruikt. Dit is een traditionele term uit de branche waarmee het laatste deel van de rijpingsperiode wordt bedoeld, die plaatsvindt in een ander fust dan het eerder gebruikte fust. Aangezien het afrijpen deel uitmaakt van de rijpingsperiode, behoren bovengenoemde eisen ook te gelden voor het afrijpen.

#33 — Voorbeelden van toegestane etikettering:

- 1) **RUM**
gerijpt in bourbonfusten uit Kentucky
- 2) **Single malt whisky***
afgerijpt in cognacfusten/rumfusten
- 3) **Gedistilleerde drank**
mengsel van 95 % gin en 5 % rum
Gerijpt in een rumfust

zou kunnen aanduiden dat de rum/whisky/gin en rum zijn gerijpt in een houten vat/fust dat eerder voldoende lang is gebruikt voor het rijpen van bourbon/cognac/rum om van invloed te zijn op hun organoleptische karakter.

* Volgens punt 2, punt a), iii), van bijlage 1 (whisky of whiskey) moet de rijping van het einddistillaat plaatsvinden in houten fusten met een inhoud van ten hoogste 700 liter. Aangezien het type houten fust niet wordt vermeld, is het mogelijk om fusten waarin eerder andere alcoholhoudende dranken werden gerijpt opnieuw te gebruiken om de whisky/whiskey bijzondere organoleptische kenmerken te geven.

#34 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:**Cognac****afgerijpt in rumhout**

is niet toegestaan omdat het technisch dossier/productdossier voor de GA van Cognac in zijn bereidingsmethode niet voorziet in afrijpen in een fust dat eerder niet is gebruikt voor de rijping van wijn of wijn-eau-de-vie.

Whisky**gerijpt in een brandyvat**

is niet toegestaan omdat de zinspeling niet prominenter mag zijn dan de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank en de lettergrootte die voor de zinspeling wordt gebruikt niet groter mag zijn dan de lettergrootte van de wettelijke benaming.

Rum afgerijpt met**Cognac**

is niet toegestaan omdat de zinspeling een verwijzing naar het gebruikte soort fust moet bevatten.

3.2.5. *Andere etiketteringsvoorschriften voor zinspelingen*

In artikel 12, lid 4, wordt bepaald dat “de in de leden 2, 3 en 3 bis bedoelde zinspeling:

- a) [...] niet op dezelfde regel [staat] als de naam van de alcoholische drank;
- b) wordt vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de naam van de alcoholische drank en, indien samengestelde termen worden gebruikt, in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor deze samengestelde termen in overeenstemming met punt c) van artikel 11, lid 3; en
- c) [...] in het geval van zinspelingen in de omschrijving, presentatie en etikettering van gedistilleerde dranken, altijd vergezeld [gaat] van de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank, die in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling wordt vermeld.”⁽²⁸⁾

De bepalingen van artikel 12, lid 4, zijn dus verplicht wanneer zinspelingen worden gemaakt op alcoholhoudende dranken, maar niet wanneer zinspelingen worden gemaakt op andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken (artikel 12, lid 1). Daarvoor (bijvoorbeeld rumijs, Kirschpralinen, eierlikeurgebak) gelden de algemene etiketteringsvoorschriften van de voedselinformatieverordening, en in het bijzonder artikel 7 over eerlijke informatiepraktijken.

Wanneer zinspelingen op gedistilleerde dranken worden gemaakt op andere **alcoholhoudende dranken** dan gedistilleerde dranken en **op likeuren**, moet bovendien het **aandeel van de alcohol** dat elk alcoholhoudend bestanddeel vertegenwoordigt ten minste eenmaal worden vermeld: in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling en in afnemende volgorde van gebruikte hoeveelheden.

⁽²⁸⁾ Ingevoerd bij Gedelegeerde verordening (EU) nr. 2021/1334 van de Commissie van 27 mei 2021 tot wijziging van Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft zinspelingen op wettelijke benamingen van gedistilleerde dranken of geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken in de omschrijving, presentatie en etikettering van andere gedistilleerde dranken (PB L 289 van 12.8.2021, blz. 1).

#35 — Voorbeelden van toegestane etikettering van zinspelingen op alcoholhoudende dranken:

Bier*met een scheutje Genever**7 % VOL (bier 90 % - Genever 10 %) : aandeel alcohol***Appelcider***met Punch au Rhum**20 % vol. alcohol (appelcider 95 % - rum 5%) : aandeel alcohol***Alcoholhoudende drank****Diplomat-cocktail***met Cognac en maraskino**15 % vol (wijn 75 % - cognac 10 % - maraskino 8 % - ethylalcohol uit landbouwproducten: 7 %) : aandeel alcohol***Chocoladelikeur***met een scheut gin**alc 16 % vol (ethylalcohol uit landbouwproducten 96 % - gin 4 %) : aandeel alcohol***Likeur****Eierlikeur met kaneel***met brandy en Irish Whiskey**17 % VOL. (ethylalcohol uit landbouwproducten 88 % - brandy 7 % - Irish Whiskey 5 %) : aandeel alcohol***Crème de Brandy***met rum**30 % VOL. ALCOHOL (brandy 90 % - rum 10 %) : aandeel alcohol***Wijn-eau-de-vie***van COGNAC VSOP**en gerijpt in een bourbonfust*

Dit is een dubbele zinspeling: eerst naar een gedistilleerde drank (cognac) die als enige alcoholische basis wordt gebruikt voor de bereiding van een andere gedistilleerde drank (wijn-eau-de-vie). Feitelijk voldoet de oorspronkelijke gedistilleerde drank niet meer aan de vereisten van het technisch dossier/productdossier voor zijn GA, omdat hij is gerijpt in een houten fust waarin eerder bourbonwhisky is bewaard (tweede zinspeling), hetgeen voor cognac niet is toegestaan.

#36 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:

Gedistilleerde drank**afgerijpt in COGNAC-fust**

Hoewel deze etikettering op zichzelf is toegestaan, voldoet zij niet aan de etiketteringsbepaling van artikel 12, lid 3 bis, punt b), iii) en iv), van de VGD, waarin wordt voorgeschreven dat de zinspeling minder prominent moet worden vermeld dan de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of de eventueel gebruikte samengestelde term en in een lettergrootte die niet groter mag zijn dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank of de eventueel gebruikte samengestelde term⁽²⁹⁾.

In elk geval zou een dergelijke etikettering neerkomen op een oneerlijke presentatie, omdat die een zinspeling benadrukt (een te prominente vermelding van cognac) ten koste van de wettelijke benaming van het product (gedistilleerde drank), hetgeen kan worden beschouwd als misbruik van een GA van een gedistilleerde drank.

In bovenstaande voorbeelden staan de naam van het levensmiddel (bier, appelcider, gearomatiseerde wijnen, chocoladelikeur, brandyroom, likeur, wijn-eau-de-vie) en de samengestelde termen (crème de brandy – wat zowel een samengestelde term als de wettelijke benaming kan zijn –, chocoladelikeur en eierlikeur met kaneel) niet op dezelfde regel als de zinspeling (Genever, Punch au Rhum, cognac, maraskino, gin, brandy, Irish Whiskey, rum, bourbonfust).

⁽²⁹⁾ Artikel 12, lid 3 bis, punt b), iv), van Verordening (EU) 2019/787 is pas na 31 december 2022 van toepassing. Intussen blijft artikel 4 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 716/2013 van toepassing (waarin wordt voorgeschreven dat een zinspeling moet worden vermeld in een lettergrootte die kleiner is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de verkoopbenaming en de samengestelde term).

Wanneer de ontstane alcoholhoudende drank een gedistilleerde drank is, moet zijn wettelijke benaming altijd worden vermeld in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling, die moet worden geschreven in een lettergrootte **die half zo groot is** als de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank en van de eventuele samengestelde term, **of kleiner** (met uitzondering van zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken, die mogen worden vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank en eventuele samengestelde termen).

De zinspeling mag echter worden vermeld in **lettertekens** met een andere lettergrootte en kleur of op een andere achtergrond dan de naam van de alcoholhoudende drank/samengestelde term. Niettemin **wordt aanbevolen** om de zinspeling **minder prominent** te vermelden dan de naam van de alcoholhoudende drank. Deze aanbeveling wordt een **wettelijke verplichting** voor **zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken**, als tegenwicht voor de minder strenge eis die geldt voor de lettergrootte voor die zinspelingen.

3.3. Zinspeling op aroma's die gedistilleerde dranken "nabootsen"

Zoals reeds aangegeven (zie § 1.3 hieronder) mag volgens artikel 10, lid 7, eerste alinea, een **benaming van een gedistilleerde drank** (categorie of GA) **op geen enkele manier worden gebruikt** in de (omschrijving), presentatie en etikettering van **een drank** die niet voldoet aan de bereidingseisen van de respectieve categorie gedistilleerde drank of het technisch dossier/productdossier.

Dit strenge verbod omvat uitdrukkelijk ook de gevallen waarin duidelijk in de (omschrijving), presentatie en etikettering wordt vermeld dat het een imitatie is, door middel van termen als "genre", "type", "stijl", "trant" of "smaak" enz.

De naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) mag niet worden gebruikt om een andere drank dan die gedistilleerde drank te (omschrijven), presenteren of etiketteren.

Dit verbod laat uiteraard de bepalingen voor samengestelde termen (artikel 11), zinspelingen (artikel 12) en lijsten van (alcoholhoudende) bestanddelen (artikel 13, leden 2 tot en met 4) onverlet. Zij gelden uiteraard op voorwaarde dat aan alle relevante voorschriften wordt voldaan.

#37 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering:

- 1) **Alcoholhoudende drank met wodka-aroma**
- 2) **Gedistilleerde drank met rum gearomatiseerd**
- 3) **Drank met brandysmaak**
- 4) **Alcoholarme drank met ginsmaak**
- 5) **Alcoholvrije drank in whiskystijl**

Niettemin heeft de wetgever door het opnemen van artikel 10, lid 7, tweede alinea, besloten dat — aangezien duidelijk is dat om misleiding van de consument te voorkomen, de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) niet mag worden gebruikt om een drank te omschrijven die niet voldoet aan de vereisten daarvoor — de **namen van categorieën gedistilleerde dranken** mogen worden gebruikt als:

- 1) onderdeel van de verwijzing naar een **aromatisering**; of
- 2) in de presentatie en etikettering van **andere levensmiddelen dan dranken** die worden bereid met gebruik van die aroma's,

zelfs als die producten niet voldoen aan de vereisten voor de categorie gedistilleerde drank waar zij naar verwijzen in hun presentatie en etikettering.

Daarmee heeft de wetgever een gangbare praktijk op de markt erkend, aangezien bepaalde aroma's de naam van categorieën gedistilleerde dranken (bijvoorbeeld rum- of brandy-aroma) dragen hoewel ze niet voldoen aan de vereisten voor die categorieën, wat de consument echter niet snel zal misleiden.

Om GA's niettemin beter te beschermen, heeft de wetgever in artikel 10, lid 7, tweede alinea, **uitdrukkelijk verboden** dat de namen van **geografische aanduidingen** voor gedistilleerde dranken worden gebruikt om aroma's of gearomatiseerde levensmiddelen die daarmee zijn gearomatiseerd te beschrijven.

#38 — Voorbeelden van zinspelingen op (“imitaties van”) gedistilleerde dranken:

- 1) **Babà al rum – Babà au rhum – Rum baba:** in dit geval mag alleen **echte rum** worden gebruikt (die voldoet aan alle vereisten voor categorie 1 van bijlage I)
- 2) **Babà aromatisé au rhum – Babà con aroma di rum – Babà with rum flavour – Babà met rumaroma:** in dit geval mag **rumaroma** worden gebruikt, mits de consument niet wordt misleid over de aard van het gebruikte aroma (dus geen gedistilleerde drank)
Andere voorbeelden

NIET-VLOEIBARE LEVENSMIDDELEN

- 3) **Ijs met rumaroma** kan een **aroma** bevatten
- 4) **Ijs met Armagnac** moet **echte Armagnac (GA)** bevatten
- 5) **Yoghurt met gin- en tonicaroma** kan een **aroma** bevatten
- 6) **Chocolade met een aroma van Scotch Whisky** moet **echte Scotch Whisky (GA)** bevatten

VLOEIBARE LEVENSMIDDELEN (DRANKEN)

- 7) **Sinaasappelsap met rum en wodka** moet **echte rum en wodka** bevatten
- 8) **Cola met een aroma van Irish Whiskey** moet **echte Irish Whiskey (GA)** bevatten
- 9) **Bier afgemaakt met rum** moet **echte rum** bevatten
- 10) **Bier afgemaakt met Genever** moet **echte Genever (GA)** bevatten
- 11) **Eierlikeur met een vleugje Kirschwasser** moet **echt Kirschwasser** bevatten
- 12) **Eierlikeur met een vleugje Cognac** moet **echte Cognac (GA)** bevatten

NB: Bovenstaande voorbeelden zijn **beschrijvend** van aard en zijn niet van toepassing op de etiketteringsbepalingen die voorschrijven dat de zinspeling op een andere regel moet worden vermeld dan de wettelijke benaming van de likeur, en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte voor laatstgenoemde.

3.4. Alcoholarme/alcoholvrije dranken met een verwijzing naar namen van gedistilleerde dranken

Zoals reeds opgemerkt (zie § 1.3 en 3.3 hierboven) verbiedt artikel 10, lid 7, eerste alinea, van de VGD het gebruik van wettelijke benamingen van categorieën gedistilleerde dranken of geografische aanduidingen voor gedistilleerde dranken in de omschrijving, presentatie en etikettering van **dranken** die niet voldoen aan de vereisten voor de desbetreffende categorie gedistilleerde drank of GA. Dit verbod geldt ook wanneer dergelijke wettelijke benamingen of geografische aanduidingen worden gebruikt in combinatie met woorden of formuleringen als “genre”, “type”, “stijl”, “trant” of “smaak” of soortgelijke termen.

NB: Dit verbod geldt ook voor fantasienamen of verwijzingen als “zonder gin”, “voor de liefhebber van gin”, “VirGin” of “Ginfection” om dranken te beschrijven die niet voldoen aan de vereisten voor categorie 20 van bijlage I van de VGD.

#39 — Voorbeelden van niet-toegestane etikettering (vanwege de verwijzing naar gedistilleerde dranken terwijl wordt beweerd dat de drank in het geheel geen alcohol bevat):

1) Alcoholvrije gedistilleerde drank	– of	– Gedistilleerde drank zonder alcohol
2) Alcoholvrije gin	– of	– Gin-tonic met 0 % alcohol
3) Alcoholvrije whisky	– of	– Alcoholvrije whisky met cola

De bepalingen voor samengestelde termen en zinspelingen behoren tot de uitzonderingen op bovengenoemd verbod. De verwijzing naar de naam van een gedistilleerde drank in een drank die **geen alcohol** bevat is echter **niet mogelijk** volgens de voorschriften inzake **samengestelde termen** of **zinspelingen**, als gevolg van de voorwaarde dat alle alcohol in het eindproduct afkomstig moet zijn van de gedistilleerde drank waarnaar wordt verwezen.

Als de uiteindelijke drank in het geheel geen alcohol bevat, kan redelijkerwijs niet worden verwacht dat de gedistilleerde drank waarnaar wordt verwezen voldoet aan alle vereisten (met name het minimumalcoholgehalte) voor de categorie gedistilleerde drank of de geografische aanduiding waarvan de naam op het etiket wordt gebruikt.

Elke drank die verwijst naar de naam van een gedistilleerde drank (in een samengestelde term of in een zinspeling) is altijd een alcoholhoudende drank.

In dit verband is het goed om te benadrukken dat de term “alcoholhoudende drank” in de EU-wetgeving niet is gedefinieerd, hoewel hij in het douanewetboek van de Unie, voor de toepassing daarvan, wordt omschreven als “niet-alcoholhoudende” dranken met een alcoholvolumegehalte van ten hoogste 0,5 %, terwijl dranken met een alcoholvolumegehalte van meer dan 0,5 % worden ingedeeld als alcoholhoudende dranken ⁽³⁰⁾.

De voedselinformatieverordening verwijst in artikel 16, lid 4, en artikel 28, lid 2, naar alcoholhoudende dranken met een alcoholvolumegehalte van meer dan 1,2 %, niet om een alcoholhoudende drank te definiëren, maar alleen om te bepalen welke alcoholhoudende dranken (d.w.z. dranken met meer dan 1,2 % vol. alcohol) respectievelijk zijn vrijgesteld van de verplichte vermelding van de voedingswaarde en de lijst van ingrediënten of zijn onderworpen aan de verplichting om het daadwerkelijke alcoholgehalte op het etiket te vermelden.

Bij gebrek aan een definitie van “alcoholhoudende drank” in de voedselmiddelenwetgeving van de EU, en specifiek voor samengestelde termen of zinspelingen op de naam van gedistilleerde dranken op het etiket van andere levensmiddelen, moeten verkregen dranken met een alcoholvolumegehalte van 1,2 % of minder in het kader van de VGD nog steeds als alcoholhoudende dranken worden beschouwd.

Zoals bepaald in artikel 38, lid 2, van de voedselinformatieverordening, mogen lidstaten nationale maatregelen vaststellen inzake aangelegenheden die niet specifiek door deze verordening worden geharmoniseerd, mits zij het vrije verkeer van goederen die stroken met deze verordening niet verbieden, belemmeren of beperken. Uiteraard mogen in dergelijke maatregelen geen praktijken worden toegestaan die misleidend kunnen zijn voor de consument.

Voorts moet worden opgemerkt dat de afgelopen jaren de trend is waargenomen dat er steeds meer alcoholarme of volledig alcoholvrije dranken op de markt komen. Dat geldt met name voor bier, dat op EU-niveau niet is gereguleerd.

Bij het ontbreken van EU-voorschriften op dit gebied, en om de consument goede informatie te verstrekken, mogen de lidstaten rechtmatig voorschriften vaststellen om voor het alcoholgehalte grenswaarden vast te stellen die bepalen of een niet op EU-niveau gereguleerde drank “niet-alcoholhoudend”, “alcoholarm” of “alcoholvrij” is.

Dit sluit uiteraard het gebruik van dergelijke terminologie op gedistilleerde dranken, wijn ⁽³¹⁾ en gearomatiseerde wijnbouwproducten uit; daarvoor gelden in de EU specifieke bepalingen.

Andere dranken, waaronder bier of mixdrankjes, d.w.z. dranken die ontstaan door het combineren van een drank met gedistilleerde dranken (hetgeen het geval is bij bepaalde zinspelingen, zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 3, punt a), die worden gereguleerd door artikel 12, leden 1 en 2, van de VGD) kunnen onder dergelijke eventueel bestaande nationale definities vallen.

Daarom is bijvoorbeeld de volgende etikettering van een drank:

— “*wodka-jus* (samengestelde term)

alcoholvrijedrank – met **0,05 % vol. alcohol**

op grond van het recht van de EU **niet toegestaan** ⁽³²⁾.

Aangezien anderzijds bier op EU-niveau niet is gereguleerd, zou het volgende etiket op grond van (eventueel bestaande) nationale wetgeving kunnen worden toegestaan:

— “**alcoholvrij bier**

met een **scheutje gin** (zinspeling) – met **0,4 % vol. alcohol**, of als

⁽³⁰⁾ Bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistiekomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief. Tekst van aantekening 3 van hoofdstuk 22: “3. Voor de toepassing van post 22.02 wordt onder ‘alcoholvrije dranken’ verstaan, dranken met een alcohol-volumegehalte van niet meer dan 0,5 % vol. Alcoholhoudende dranken worden naar gelang van het geval ingedeeld onder de posten 22.03 tot en met 22.06 of onder post 22.08.”

⁽³¹⁾ In de GMO-verordening (Verordening (EU) nr. 1308/2013), zoals gewijzigd bij Verordening (EU) 2021/2117, zijn bepalingen vastgesteld inzake “gedealcoholiseerde” of “gedeeltelijk gedealcoholiseerde” wijn.

⁽³²⁾ Dergelijke dranken zouden in feite een zekere hoeveelheid alcohol bevatten, hoewel zeer gering. Daarom zouden ze op grond van het recht van de EU als alcoholhoudende dranken moeten worden beschouwd.

- “**alcoholarm bier**
afgemaakt met **rum**” (zinspeling) – met **1 % vol. alcohol**.

In 2021 heeft de Commissie een aanbesteding uitgeschreven voor nader onderzoek naar deze zaken om te kunnen vaststellen of er specifieke wetgeving nodig is.

3.5. Controles

Door middel van controles op de (omschrijving), presentatie en etikettering van een product met een zinspeling op de naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) wordt nagegaan of wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

3.5.1. *Andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken*

Bereiding:

1. het levensmiddel dat een zinspeling maakt op de gedistilleerde drank(en) is een ander levensmiddel (al dan niet vloeibaar) dan een alcoholhoudende drank (en bevat dus geen alcohol);
2. het verkregen product is een alcoholhoudende drank of een niet-vloeibaar levensmiddel dat alcohol bevat (ook al zijn dat slechts sporen ervan);
3. de gedistilleerde drank(en) waarnaar in de zinspeling wordt verwezen, voldoet (voldoen) aan alle vereisten voor de bereiding ervan van de desbetreffende categorie gedistilleerde drank van bijlage I of van het technisch dossier/productdossier voor de GA, met inbegrip van het minimumalcoholgehalte, d.w.z. dat in een zinspeling alleen naar authentieke gedistilleerde dranken mag worden verwezen. en
4. alle alcohol in het verkregen product is afkomstig van de gedistilleerde drank(en) waarnaar in de zinspeling wordt verwezen (behalve de alcohol die kan voorkomen in aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten die worden gebruikt voor de bereiding van het oorspronkelijke levensmiddel).

Etikettering:

5. in het geval van vloeibare levensmiddelen zijn alleen zinspelingen op meer dan één gedistilleerde drank mogelijk (voor de combinatie van **één** gedistilleerde drank met andere levensmiddelen gelden de voorschriften voor samengestelde termen);
6. het eindproduct wordt geëtiketteerd overeenkomstig de voedselinformatieverordening.

3.5.2. *Andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken*

Bereiding:

1. het levensmiddel dat een zinspeling maakt op de gedistilleerde drank(en) is een andere alcoholhoudende drank dan een gedistilleerde drank (bijvoorbeeld wijn, een gearomatiseerd wijnbouwproduct, bier, cider, perencider of andere gegiste dranken);
2. het eindproduct is nog steeds een alcoholhoudende drank;
3. de gedistilleerde drank(en) waarnaar in de zinspeling wordt verwezen, voldoet (voldoen) aan alle vereisten voor de bereiding ervan van de desbetreffende categorie gedistilleerde drank van bijlage I of van het technisch dossier/productdossier voor de GA, met inbegrip van het minimumalcoholgehalte, d.w.z. dat in een zinspeling alleen naar authentieke gedistilleerde dranken mag worden verwezen;
4. alle toegevoegde alcohol is afkomstig van de gedistilleerde drank(en) waarnaar wordt verwezen in de zinspeling (dus naast de alcohol die van nature aanwezig is in de oorspronkelijke alcoholhoudende drank), met uitzondering van de alcohol die die kan voorkomen in eventuele aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten.

Etikettering:

5. eventuele zinspelingen op wijn en gearomatiseerde wijnbouwproducten moeten voldoen aan de specifieke EU-wetgeving voor die producten;
6. de naam van de alcoholhoudende drank moet op een duidelijk zichtbare plaats en in duidelijk leesbare en zo nodig onuitwisbare letters worden aangebracht. Andere aanduidingen, afbeeldingen of ander materiaal mogen hem in geen geval verbergen, minder zichtbaar maken, aan de aandacht onttrekken of onderbreken;
7. de zinspeling staat niet op dezelfde regel als de naam van de alcoholhoudende drank;
8. de zinspeling wordt vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de naam van de alcoholhoudende drank en de eventueel gebruikte samengestelde termen; en

9. het aandeel van elk alcoholhoudend bestanddeel wordt ten minste eenmaal vermeld: in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling en in afnemende volgorde van gebruikte hoeveelheden. Dat aandeel is gelijk aan het volumepercentage zuivere alcohol dat het betrokken bestanddeel vertegenwoordigt in het totale volumegehalte aan zuivere alcohol van het eindproduct.

3.5.3. Likeuren

Bereiding:

1. het levensmiddel dat een zinspeling maakt op de gedistilleerde drank(en) is een likeur, d.w.z. een gedistilleerde drank die voldoet aan de vereisten van elk van de categorieën 33 tot en met 40 van bijlage I bij de VGD (likeuren);
2. het verkregen product is nog steeds een likeur, d.w.z. een gedistilleerde drank die voldoet aan de vereisten voor categorie 33 van bijlage I (likeur);
3. de gedistilleerde drank(en) waarnaar in de zinspeling wordt verwezen, voldoet/ voldoen aan alle vereisten voor de bereiding ervan van de desbetreffende categorie gedistilleerde drank van bijlage I of van het technisch dossier/productdossier voor de GA, met inbegrip van het minimumalcoholgehalte, d.w.z. dat in een zinspeling alleen naar authentieke gedistilleerde dranken mag worden verwezen;
4. alle toegevoegde alcohol is afkomstig van de gedistilleerde drank(en) waarnaar wordt verwezen in de zinspeling (dus naast de alcohol die van nature aanwezig is in de oorspronkelijke likeur), behalve de alcohol die die kan voorkomen in eventuele aroma's, kleurstoffen of andere toegestane ingrediënten.

Etikettering:

5. de wettelijke benaming is "likeur", aangezien de verkregen gedistilleerde drank nog steeds voldoet aan de desbetreffende vereisten van categorie 33 van bijlage I of een van de wettelijke benamingen die zijn vastgesteld voor de andere categorie likeur waaronder hij valt;
6. de wettelijke benaming van de likeur moet op een duidelijk zichtbare plaats en in duidelijk leesbare en zo nodig onuitwisbare letters worden aangebracht. Andere aanduidingen, afbeeldingen of ander materiaal mogen hem in geen geval verbergen, minder zichtbaar maken, aan de aandacht onttrekken of onderbreken;
7. de zinspeling gaat altijd vergezeld van de wettelijke benaming van de likeur, die in hetzelfde gezichtsveld moet worden vermeld ⁽³³⁾;
8. de zinspeling staat niet op dezelfde regel als de wettelijke benaming van de likeur;
9. de zinspeling wordt vermeld in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de likeur en van de eventueel gebruikte samengestelde termen;
10. de term "cream" (alleen in het Engels) wordt niet vermeld in de wettelijke benaming van de likeur, en evenmin in de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank(en) waarnaar wordt verwezen in de zinspeling; en
11. het aandeel van elk alcoholhoudend bestanddeel wordt ten minste eenmaal vermeld: in hetzelfde gezichtsveld als de zinspeling en in afnemende volgorde van gebruikte hoeveelheden. Dat aandeel is gelijk aan het volumepercentage zuivere alcohol dat het betrokken bestanddeel vertegenwoordigt in het totale volumegehalte aan zuivere alcohol van het eindproduct.

3.5.4. Andere gedistilleerde dranken dan likeuren

Bereiding:

1. het levensmiddel dat een zinspeling maakt op de (**enige**) gedistilleerde drank is een andere gedistilleerde drank dan een likeur.
2. in dat geval kan de zinspeling voorkomen in de volgende twee gevallen:
 - a. de gedistilleerde drank waarnaar in de zinspeling wordt verwezen is **gebruikt als de enige alcoholische basis** voor de bereiding van de uiteindelijke gedistilleerde drank, op voorwaarde dat:
 - i. geen andere gedistilleerde dranken, ethylalcohol of distillaten zijn toegevoegd (omdat daarvoor de bepalingen voor mengsels zouden gelden), en de verkregen gedistilleerde drank voldoet aan de vereisten van bijlage I voor een categorie gedistilleerde drank en draagt daarom de wettelijke benaming van die categorie (en nooit de soortnaam "gedistilleerde drank");

⁽³³⁾ Onder deze bepaling vallende likeuren die niet aan deze eis voldoen, maar wel voldoen aan de vereisten van Verordening (EG) nr. 110/2008 en vóór 31 december 2022 zijn geproduceerd en van een etiket zijn voorzien, mogen verder in de handel worden gebracht tot de voorraden zijn uitgeput.

- ii. de gedistilleerde drank waarnaar in de zinspeling wordt verwezen, niet gecombineerd is met andere levensmiddelen dan de levensmiddelen die worden gebruikt voor zijn bereiding of voor de bereiding van de uiteindelijke gedistilleerde drank overeenkomstig bijlage I of het desbetreffende productdossier (waarvoor dan eerder de bepalingen voor samengestelde termen zouden gelden); en
 - iii. de verkregen gedistilleerde drank niet verdund is door toevoeging van water waardoor het alcoholgehalte lager is dan het minimumgehalte dat voor de desbetreffende categorie gedistilleerde dranken is vastgesteld in bijlage I of in het productdossier voor de geografische aanduiding waaronder de in de zinspeling bedoelde gedistilleerde drank valt; **OF**
- b. de gedistilleerde drank is gedurende de volledige rijpingsperiode of een deel daarvan (bijvoorbeeld het “afrijpen”) bewaard in een **houten fust dat eerder is gebruikt voor de rijping van de gedistilleerde drank waarnaar wordt verwezen** in de zinspeling, op voorwaarde dat:
- i. het houten fust is geleegd voor de categorieën gedistilleerde dranken of geografische aanduidingen voor gedistilleerde dranken waarvoor de toevoeging van al dan niet verdunde alcohol verboden is,
 - ii. de gedistilleerde drank lang genoeg in het fust is gerijpt om zijn organoleptische kenmerken te veranderen;
 - iii. de zinspeling alleen dient om de consument te informeren over het bereidingsproces en de eerdere inhoud van het gebruikte fust;
 - iv. de zinspeling nauwkeurig en niet misleidend is: in de etikettering en de marketing van een product mag niet de suggestie worden gewekt dat alle gedistilleerde drank in het genoemde soort fust is gerijpt wanneer dat niet het geval is (en bijvoorbeeld slechts een deel van de gedistilleerde drank is gerijpt in vaten waarin eerder andere gedistilleerde dranken zijn gerijpt).

Etikettering:

- 3. de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank moet op een duidelijk zichtbare plaats en in duidelijk leesbare en zo nodig onuitwisbare letters worden aangebracht. Andere aanduidingen, afbeeldingen of ander materiaal mogen hem in geen geval verbergen, minder zichtbaar maken, aan de aandacht onttrekken of onderbreken;
- 4. de zinspeling gaat altijd vergezeld van de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank, die in hetzelfde gezichtsveld moet worden vermeld ⁽³⁴⁾;
- 5. de zinspeling staat niet op dezelfde regel als de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank;
- 6. bij zinspelingen op gedistilleerde dranken die worden gebruikt als enige alcoholische basis: de voor de zinspeling gebruikte lettergrootte is niet groter dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank en voor de eventueel gebruikte samengestelde term(en) ⁽³⁵⁾;
- 7. In geval van zinspelingen op een fust voor een gedistilleerde drank:
 - a. moet de zinspeling verwijzen naar het soort fust dat is gebruikt (alleen een verwijzing naar de gedistilleerde drank die er eerder in is bewaard is niet toelaatbaar);
 - b. moet de zinspeling minder prominent worden vermeld dan de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank;
 - c. mag de voor de zinspeling gebruikte lettergrootte niet groter zijn dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank en voor de eventueel gebruikte samengestelde term(en) ⁽³⁶⁾; en
 - d. indien, in het geval van gedistilleerde dranken waaraan alcohol mag worden toegevoegd, het fust niet is geleegd en een kleine hoeveelheid van de vorige gedistilleerde drank opzettelijk in het fust is achtergelaten om deze met de andere gedistilleerde drank samen te voegen, moet het ontstane product worden geëtiketteerd overeenkomstig de bepalingen voor mengsels, die kunnen worden aangevuld met de zinspeling op de gedistilleerde drank die eerder in het fust zelf werd bewaard.

⁽³⁴⁾ Gedistilleerde dranken die niet aan deze eis voldoen, maar die wel voldoen aan de vereisten van Verordening (EG) nr. 110/2008, vóór 31 december 2022 zijn geproduceerd en van een etiket zijn voorzien, mogen verder in de handel worden gebracht tot de voorraden zijn uitgeput.

⁽³⁵⁾ Gedistilleerde dranken die onder deze bepaling vallen en overeenkomstig artikel 4 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 716/2013 uiterlijk op 31 december 2022 van een etiket zijn voorzien, mogen verder in de handel worden gebracht totdat de voorraden zijn uitgeput.

⁽³⁶⁾ Gedistilleerde dranken die onder deze bepaling vallen en overeenkomstig artikel 4 van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 716/2013 uiterlijk op 31 december 2022 van een etiket zijn voorzien, mogen verder in de handel worden gebracht totdat de voorraden zijn uitgeput.

3.5.5. "Imitatie"-aroma's

1. Namen van gedistilleerde dranken (zowel categorieën als GA's) worden uitsluitend gebruikt:
 - a. voor de omschrijving, presentatie of etikettering van een gedistilleerde drank die voldoet aan de vereisten voor de desbetreffende categorie of GA; of
 - b. in een samengestelde term, zinspeling, lijst van bestanddelen, mengsel of blend overeenkomstig de desbetreffende bepalingen.
2. **Uitzondering:** de wettelijke benaming van een categorie gedistilleerde drank (geen naam van een GA) is gebruikt voor de omschrijving van:
 - a. een aromatisering, of
 - b. een ander levensmiddel dan een met dat aroma gearomatiseerde drank,ook indien zij niet voldoen aan de bepalingen voor zinspelingen, mits die wettelijke benamingen worden aangevuld met de term "smaak" of een soortgelijke term.

3.5.6. Zinspelingen op GA's

Naast de **aanbeveling** om geen "vergelijkbare" ingrediënten te gebruiken (behalve andere gedistilleerde dranken, overeenkomstig de bepalingen over zinspelingen) behoort elke zinspeling op een gedistilleerde drank met een geografische aanduiding ook te voldoen aan de voorwaarde dat de smaak herkenbaar en hoofdzakelijk aan die GA kan worden toegeschreven.

Deze laatste eis maakt controles bijzonder lastig, omdat het al vrij moeilijk is om de aanwezigheid van echte whisky of gedistilleerde abrikozendrank in levensmiddelen als gebak, chocolade of yoghurt vast te stellen, maar nog veel moeilijker om door analyses en organoleptisch onderzoek vast te stellen of de whisky bijvoorbeeld *Scotch Whisky* is, of de abrikozendrank *Kecskeméti barackpálinka*.

Aanbevolen wordt om controles vooral te richten op de documenten die bij controles ter plaatse kunnen worden gevonden op productielocaties: de producent van levensmiddelen als gebak, chocolade enz. (in bovenstaande voorbeelden) kan worden gevraagd om de leverancier van de gedistilleerde dranken met een GA te identificeren en ontvangstbewijzen en documenten te verstrekken.

Ook kan er een specifieke overeenkomst met de leverancier over de echtheid van het product bestaan. De aanwezigheid van dergelijke documenten kan helpen om de echtheid aan te tonen. Het ontbreken van documenten van een leverancier duidt niet noodzakelijkerwijs op fraude, maar kan wel aanleiding voor nader onderzoek vormen.

Als bij een controle de documenten onvoldoende zekerheid opleveren en er twijfel blijft bestaan, dan kan analytisch onderzoek plaatsvinden.

Naar gelang van het geval, kan het nodig zijn om isotopen-massaspectrometrie te verrichten en isotopen-databases als referentie te gebruiken

#40 — Voorbeelden:

Tijdens een in 2018 door DG AGRI in 2018 georganiseerd seminar over controles werd bij wijze van voorbeeld uiteengezet hoe aan de hand van de isotopenwaarden van het gebruikte water kan worden gecontroleerd of wodka in Polen of Zweden is geproduceerd, omdat die in Scandinavië anders zijn.

Voor "*Kecskeméti barackpálinka*" worden abrikozen gebruikt, die bij isotopenonderzoek een specifiek patroon kunnen opleveren dat kan worden gebruikt om de herkomst te herleiden.

Dergelijk onderzoek lijkt wellicht gecompliceerd, maar vormt slechts een van de mogelijke manieren om een product te identificeren en hoeft niet altijd te worden uitgevoerd. De bevoegde instantie bepaalt welke methode het best kan worden toegepast.

4. MENGSELS

Artikel 3, punten 9 en 10	Definities
Artikel 13, lid 3 en 4	Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

4.1. Wat zijn mengsels?

Onder bepaalde voorwaarden mogen de namen van gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) worden vermeld in de omschrijving, presentatie en etikettering van gedistilleerde dranken die zijn bereid door het samenvoegen van verschillende alcoholhoudende bestanddelen.

Volgens artikel 3, punt 10, is een “mengsel’ een gedistilleerde drank die is gemengd”, en volgens artikel 3, punt 9, is “mengen’ het combineren van een gedistilleerde drank die hetzij tot een in bijlage I opgenomen categorie gedistilleerde dranken behoort, hetzij onder een geografische aanduiding valt, met een of meer van de volgende bestanddelen:

- a) andere gedistilleerde dranken die niet tot dezelfde in bijlage I opgenomen categorie van gedistilleerde dranken behoren;
- b) distillaten uit landbouwproducten;
- c) ethylalcohol uit landbouwproducten.”

Mengsels zijn gedistilleerde dranken die ontstaan door het combineren van verschillende alcoholhoudende bestanddelen (d.w.z. gedistilleerde dranken, distillaten en ethylalcohol)

Andere levensmiddelen mogen uitsluitend worden toegevoegd als zij worden gebruikt als ingrediënten voor de bereiding van een of meer gedistilleerde dranken waaruit het mengsel bestaat.

Een kenmerkend voorbeeld van dergelijke gedistilleerde dranken waarmee andere levensmiddelen worden toegevoegd zijn likeuren die, volgens de vereisten voor categorie 33 van gedistilleerde dranken, mogen worden bereid door toevoeging van zoetstoffen, aroma's, bereidingen uit landbouwproducten of levensmiddelen aan ethylalcohol uit landbouwproducten, distillaten uit landbouwproducten, een of meer gedistilleerde dranken of een combinatie daarvan.

Door de toevoeging van een likeur aan een mengsel worden ook alle ingrediënten die bij de bereiding van die likeur worden gebruikt aan het mengsel zelf toegevoegd.

#41 — Voorbeelden van toegestane mengsels:

- 1) **Angel Face-cocktail** (gin, apricot brandy, calvados)
- 2) **Grand Marnier-likeur*** (sinaasappellikeur en Cognac)
- 3) **B & B-cocktail** (Cognac en Bénédictine = kruidenlikeur)
- 4) **Black Nail-cocktail** (Irish Whiskey en Irish Mist)

* Er wordt hier alleen bij wijze van voorbeeld naar het merk verwezen (omdat Grand Marnier een gerenommeerde likeur is met een welbekende samenstelling uit alcoholhoudende bestanddelen).

NB: Mengsels van twee specifiek omschreven andere categorieën gedistilleerde dranken dan likeuren – bijvoorbeeld een granen-eau-de-vie (categorie 3 van bijlage I, waarvoor een alcoholvolumegehalte van ten minste 35 % wordt voorgeschreven) en een Williams (categorie 9 van bijlage I, waarvoor een alcoholvolumegehalte van ten minste 37,5 % wordt voorgeschreven) – behoren een feitelijk alcoholgehalte te hebben dat overeenkomt met het berekende gecombineerde minimumalcoholgehalte van de twee, in dit voorbeeld 36,5 % vol. Wanneer water of andere vloeistoffen worden toegevoegd en het alcoholgehalte van een gedistilleerde drank afneemt tot beneden het minimum dat voor de desbetreffende categorie gedistilleerde drank wordt voorgeschreven in bijlage I, mag voor die gedistilleerde drank niet langer een van de benamingen worden gebruikt die voor de respectieve categorie is vastgesteld als wettelijke benaming, ongeacht of een of meer categorieën gedistilleerde drank worden vermeld in de omschrijving, presentatie en etikettering van het eindproduct. Dat geldt ook indien aroma's, kleurstoffen of zoetstoffen worden toegevoegd in strijd met de vereisten voor de respectieve categorie gedistilleerde drank. In dat geval is de verkregen drank geen mengsel in de zin van artikel 3, punt 9 en 10, kan hij niet als zodanig worden geëtiketteerd overeenkomstig de etiketteringsvoorschriften voor mengsels en kunnen de namen van de gebruikte gedistilleerde dranken alleen worden opgenomen in een lijst van ingrediënten overeenkomstig de artikelen 18 tot en met 22 van de voedselinformatieverordening.

NB: Voor de toepassing van de VGD kunnen alleen cocktails die uitsluitend worden verkregen door het combineren van verschillende categorieën gedistilleerde dranken, distillaten uit landbouwproducten en/of EAAO als mengsels worden beschouwd en als zodanig worden geëtiketteerd. Bovendien zijn de gebruiksvoorwaarden en de etiketteringsbepalingen voor mengsels alleen van toepassing op voorverpakte dranken. Toch moet erop worden gewezen dat in sommige kant-en-klare cocktailrecepten likeuren bijvoorbeeld de suiker en levensmiddelen kunnen bevatten (bijvoorbeeld vruchtensappen/melkproducten) die nodig zijn om de cocktail te maken. In dat geval kan de cocktail nog steeds worden beschouwd en geëtiketteerd als een mengsel, mits de gebruikte likeur(en) voldoet (voldoen) aan de vereisten voor gedistilleerde drank van categorie 33 (met name het minimumalcoholgehalte en het minimumsuikergehalte) en dat de uiteindelijke drank nog steeds een gedistilleerde drank is, d.w.z. een drank met een alcoholvolumegehalte van ten minste 15 %.

4.2. Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

4.2.1. Algemene voorschriften

Artikel 13, lid 3, bevat de algemene voorwaarden voor het gebruik en de etikettering van mengsels.

Om namen van gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) te beschermen tegen misbruik, wordt in artikel 13, lid 3, eerste alinea, bepaald dat in het geval van mengsels die benamingen "alleen [mogen] worden vermeld in een lijst van alcoholhoudende bestanddelen die in hetzelfde gezichtsveld verschijnt als de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank".

De **wettelijke benaming** is "gedistilleerde drank" wanneer het mengsel niet tot een categorie gedistilleerde drank behoort.

In dat geval moet volgens artikel 13, lid 3, tweede alinea, de lijst van alcoholhoudende bestanddelen van een mengsel vergezeld gaan van ten minste een van de volgende termen: "mengsel", "gemengd" of "melange van gedistilleerde drank".

De gekozen term mag aan de lijst van alcoholhoudende bestanddelen voorafgaan of deze volgen, of op een andere regel worden vermeld, mits hij in hetzelfde gezichtsveld verschijnt als de lijst zelf en de wettelijke benaming van het mengsel.

Bovendien moeten zowel de lijst van alcoholhoudende bestanddelen als de begeleidende term in eenvormige letters van hetzelfde type en dezelfde kleur worden vermeld, en in een lettergrootte die niet meer dan half zo groot is als de lettergrootte die is gebruikt voor de wettelijke benaming (artikel 13, lid 3, tweede alinea).

Tot slot moet op het etiket ten minste eenmaal als een percentage uitgedrukt het volumeaandeel zuivere alcohol worden vermeld dat elk alcoholhoudend bestanddeel vertegenwoordigt, in afnemende volgorde van de hoeveelheid die in het mengsel wordt gebruikt (artikel 13, lid 3, derde alinea).

NB: Voor de toepassing van de etiketteringsbepalingen voor mengsels krachtens de VGD zijn **alcoholhoudende bestanddelen** gedistilleerde dranken (als zodanig), EAAO of distillaten uit landbouwproducten, overeenkomstig artikel 3, punt 9, van de VGD. Anderzijds moeten in een lijst van ingrediënten als bedoeld in de artikelen 18 tot en met 22 van de voedselinformatieverordening de afzonderlijke ingrediënten van een gedistilleerde drank worden uitgesplitst (d. w.z. dat de ingrediënten van een sinaasappellikeur, die op zichzelf een gedistilleerde drank is, moeten worden opgegeven in een lijst van ingrediënten overeenkomstig de voedselinformatieverordening, bijvoorbeeld EAAO, suiker en sinaasappelaroma).

#42 — Voorbeeld van toegestane etikettering van mengsels die niet tot een categorie gedistilleerde drank behoren:

Melange van gedistilleerde drank

Scotch Whisky (60 %), gedistilleerde drank van granen (30 %), ethylalcohol uit gerst (10 %)

Gedistilleerde drank

Mengsel van Kirsch Veneto (50 %), Williams trentino (35 %), appeldistillaat (15 %)

Gemengde rum (60 %) en brandy (40 %)

Gedistilleerde drank

4.2.2. *Mengsels die tot een categorie gedistilleerde drank behoren*

Artikel 13, lid 4, voorziet in de specifieke voorwaarden voor het gebruik en de etikettering van mengsels die tot een of meer categorieën gedistilleerde dranken behoren.

Dit is meestal het geval met likeuren die onder categorie 33 van gedistilleerde dranken vallen. In dat geval is de wettelijke benaming van het mengsel een van de wettelijke benamingen die in de desbetreffende categorie worden voorgeschreven (bijvoorbeeld "likeur" of "room").

Ook in het geval van mengsels die tot een of meer categorieën behoren, kunnen de namen van de gedistilleerde drank (categorieën of GA's) die bij de bereiding van het mengsel worden gebruikt als volgt worden vermeld:

- "a) uitsluitend [...] op een lijst van alle alcoholhoudende bestanddelen die in het mengsel voorkomen, in eenvormige letters van hetzelfde type en dezelfde kleur en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die is gebruikt voor de wettelijke benaming; en
- b) ten minste één keer in hetzelfde gezichtsveld als de wettelijke benaming van het mengsel [...]."

Bovendien moet op het etiket ten minste eenmaal als een percentage uitgedrukt het volumeaandeel zuivere alcohol worden vermeld dat elk alcoholhoudend bestanddeel vertegenwoordigt, in afnemende volgorde van de hoeveelheid die in het mengsel wordt gebruikt (artikel 13, lid 4, derde alinea).

Concluderend, beperken de verschillen tussen mengsels die niet tot een categorie gedistilleerde drank a) behoren en mengsels die tot een categorie gedistilleerde drank b) behoren zich tot het volgende:

- 1) de wettelijke benaming van a) is doorgaans "gedistilleerde drank", terwijl dat voor b) een van de wettelijke benamingen is die zijn toegestaan voor de categorie of categorieën gedistilleerde drank waartoe het mengsel behoort;
- 2) voor b) behoeft de lijst van alcoholhoudende bestanddelen niet vergezeld te gaan van de term waarmee een mengsel wordt omschreven ("mengsel", "gemengd" of "melange van gedistilleerde drank").

De overige voorwaarden voor etikettering zijn in beide gevallen hetzelfde.

#44 — Voorbeelden van toegestane etikettering van mengsels die behoren tot een categorie gedistilleerde drank:

Likeur

Cognac (51 %) met sinaasappellikeur (49 %)

Likeur

Kokosroom (60 %) met Rhum de la Martinique (40 %)

4.3. **Controles**

Bij controles van de omschrijving, presentatie en etikettering van mengsels wordt nagegaan of wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

Bereiding:

- 1) het eindproduct is een gedistilleerde drank die ten minste voldoet aan de omschrijving van artikel 2 van de VGD (of aan de vereisten van bijlage I voor de categorie gedistilleerde drank waartoe hij behoort);
- 2) er zijn alleen gedistilleerde alcoholhoudende bestanddelen (gedistilleerde dranken, distillaten uit landbouwproducten en ethylalcohol uit landbouwproducten, of een combinatie daarvan), terwijl andere levensmiddelen alleen als ingrediënten mogen worden toegevoegd aan likeuren uit categorie 33 van gedistilleerde dranken van bijlage I;

- 3) de in de lijst van alcoholhoudende bestanddelen genoemde gedistilleerde drank(en) voldoet (voldoen) aan alle vereisten voor zijn (hun) bereiding van de desbetreffende categorie gedistilleerde drank van bijlage I of van het technisch dossier/productdossier van de GA, waaronder zijn (hun) minimumalcoholgehalte.

Etikettering:

- 4) de wettelijke benaming is “gedistilleerde drank” voor mengsels die niet behoren tot een categorie gedistilleerde drank van bijlage I of een van de wettelijke benamingen die zijn vastgesteld voor de categorie gedistilleerde drank waartoe het mengsel behoort;
- 5) andere benamingen van gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) verschijnen uitsluitend in een lijst van alcoholhoudende bestanddelen, vergezeld van een term waaruit blijkt dat het een mengsel is (indien het mengsel niet tot een categorie gedistilleerde drank behoort);
- 6) zowel de lijst van alcoholhoudende bestanddelen als de begeleidende term moeten in hetzelfde gezichtsveld worden vermeld als de wettelijke benaming van het mengsel, in eenvormige letters van hetzelfde type en dezelfde kleur en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die is gebruikt voor de wettelijke benaming;
- 7) op het etiket wordt ten minste eenmaal als een percentage uitgedrukt het volumeaandeel zuivere alcohol vermeld dat elk alcoholhoudend bestanddeel vertegenwoordigt, in afnemende volgorde van de hoeveelheid die in het mengsel wordt gebruikt.

5. BLENDS

Artikel 3, punten 11 en 12	Definities
Artikel 13, lid 3 bis	Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

5.1. Wat zijn blends?

Volgens artikel 3, punt 12, is een “blend [...]een gedistilleerde drank die blending heeft ondergaan”, terwijl volgens artikel 3, punt 11, “blending’ [...]de] samenvoeging [is] van twee of meer gedistilleerde dranken van dezelfde categorie die slechts nuanceverschillen in samenstelling vertonen als gevolg van een of meer van de volgende factoren:

- de productiemethode,
- de gebruikte distilleertoestellen;
- de rijpsduur;
- het geografische productiegebied;

de aldus verkregen gedistilleerde drank behoort tot dezelfde categorie gedistilleerde dranken als de oorspronkelijke gedistilleerde dranken vóór de blending.”

Blends zijn gedistilleerde dranken die ontstaan door **samenvoeging van verschillende gedistilleerde dranken die tot dezelfde categorie gedistilleerde drank** behoren. Daarom behoren blends zelf tot diezelfde categorie gedistilleerde drank.

In de meeste gevallen worden verschillende gedistilleerde dranken van dezelfde categorie samengevoegd om bepaalde gewenste organoleptische eigenschappen te verkrijgen of om te waarborgen dat een gedistilleerde drank in alle productie jaren dezelfde eigenschappen heeft.

Zo selecteren “master blenders” voor Scotch Whisky specifieke “single malt”- en “single grain”-whisky’s om voor bepaalde merken blends van Scotch Whisky te maken.

Dit is een gangbare productiepraktijk, die geen aanleiding geeft tot zorgen over mogelijke misleiding van de consument.

Onder de definitie van een blend valt echter ook de samenvoeging van gedistilleerde dranken die tot dezelfde categorie behoren, maar tegelijkertijd onder verschillende geografische aanduidingen vallen (bijvoorbeeld Cognac en Armagnac) of van gedistilleerde dranken die tot dezelfde categorie behoren en waarvan de één onder een geografische aanduiding valt maar de andere niet (bijvoorbeeld kirsch en Kirsch d’Alsace).

Om de reputatie van geografische aanduidingen te beschermen, heeft de wetgever voor blends die worden gemaakt van gedistilleerde dranken die onder verschillende geografische aanduidingen vallen of slechts ten dele onder geografische aanduidingen vallen vergelijkbare gebruiksvoorwaarden en etiketteringsvoorschriften vastgesteld als voor mengsels (artikel 13, lid 3 bis ⁽³⁷⁾).

5.2. Gebruiksvoorwaarden en etiketteringsbepalingen

Artikel 13, lid 3 bis, bevat de algemene voorwaarden voor het gebruik en de etikettering van blends.

De **wettelijke benaming** is een van de wettelijke benamingen voor de categorie gedistilleerde drank waartoe de blend behoort.

Uiteraard kan overeenkomstig artikel 10, lid 5, punt a), de wettelijke benaming worden aangevuld of vervangen door een geografische aanduiding voor een gedistilleerde drank indien aan alle vereisten uit het technisch dossier/productdossier wordt voldaan.

Voor blends van gedistilleerde dranken die onder verschillende geografische aanduidingen vallen of slechts ten dele onder geografische aanduidingen vallen, gelden de volgende etiketteringsvoorschriften:

- a) volgens artikel 13, lid 3 bis, tweede alinea, punt a), i), mogen de namen voor de geblende gedistilleerde dranken “uitsluitend worden vermeld op een lijst van alle alcoholhoudende bestanddelen die in de blend voorkomen, in eenvormige letters van hetzelfde type en dezelfde kleur en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die is gebruikt voor de wettelijke benaming”;
- b) volgens artikel 13, lid 3 bis, tweede alinea, punt a), ii), moeten deze namen “ten minste één keer in hetzelfde gezichtsveld als de wettelijke benaming van de blend worden vermeld”;
- c) volgens artikel 13, lid 3 bis, tweede alinea, punt b), moet de lijst van alcoholhoudende bestanddelen [...] vergezeld [gaan] van ten minste een van de [volgende] termen: “blend”, “blending” of “blended”; De gekozen term mag aan de lijst van alcoholhoudende bestanddelen voorafgaan of deze volgen, of op een andere regel worden vermeld, zolang hij in hetzelfde gezichtsveld verschijnt als de lijst zelf en de wettelijke benaming van de blend;
- d) volgens artikel 13, lid 3 bis, tweede alinea, punt c), moet op het etiket ten minste eenmaal het in een percentage uitgedrukte aandeel van het volume zuivere alcohol van elk alcoholhoudend bestanddeel worden vermeld, in afnemende volgorde van de in de blend gebruikte hoeveelheid.

NB: Deze bepalingen zijn met name bedoeld om de reputatie van bepaalde geografische aanduidingen te beschermen. Daarom zijn zij niet van toepassing op blends van gedistilleerde dranken die onder dezelfde GA vallen of waarvan geen enkele onder een GA valt, aangezien blending een gangbaar productieproces is voor de vervaardiging van bepaalde gedistilleerde dranken en opgave van de hoeveelheid van elke verschillende gedistilleerde drank in een blend niet relevant is.

#43 — Voorbeelden van toegestane etikettering van blends van gedistilleerde dranken die onder verschillende geografische aanduidingen vallen of slechts ten dele onder geografische aanduidingen vallen:

Blend van wijn-eau-de-vie

Cognac (51 %) en Armagnac (49 %)

Whisky

BLEND

Spaanse whisky (75 %) + Irish Whiskey (20 %) + Canadian Whisky (5 %)

⁽³⁷⁾ Ingevoerd bij Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2021/1096 van de Commissie van 21 april 2021 tot wijziging van Verordening (EU) 2019/787 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de etiketteringsvoorschriften voor blends (PB L 238 van 6.7.2021, blz. 1).

5.3. Controles

Bij controles van de omschrijving, presentatie en etikettering van blends wordt nagegaan of is voldaan aan de volgende voorwaarden:

Bereiding:

- 1) Alleen gedistilleerde dranken van dezelfde categorie mogen in een blend worden samengevoegd: zij vertonen slechts nuanceverschillen in samenstelling als gevolg van de factoren van artikel 3, punt 11, van de VGD (zie § 5.1 hierboven);
- 2) het eindproduct behoort tot dezelfde categorie gedistilleerde drank als de gedistilleerde dranken die in de blend zijn samengevoegd;

Etikettering van blends

- 3) de wettelijke benaming is een van de wettelijke benamingen die is vastgesteld voor de categorie gedistilleerde drank waartoe de blend behoort;
- 4) de wettelijke benaming kan worden aangevuld met of worden vervangen door een geografische aanduiding voor gedistilleerde dranken als aan alle relevante voorwaarden wordt voldaan;
- 5) in het geval van blends van gedistilleerde dranken die tot verschillende geografische aanduidingen behoren of slechts ten dele tot geografische aanduidingen behoren:
 - a. de namen van de gedistilleerde drank waaruit de blend bestaat (categorieën of GA's) verschijnen uitsluitend in een lijst van alcoholhoudende bestanddelen;
 - b. de lijst van alcoholhoudende bestanddelen verschijnt in eenvormige letters van hetzelfde type en dezelfde kleur en in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die is gebruikt voor de wettelijke benaming;
 - c. de lijst van alcoholhoudende bestanddelen verschijnt ten minste eenmaal in hetzelfde gezichtsveld als de wettelijke benaming van de blend;
 - d. de lijst van alcoholhoudende bestanddelen gaat vergezeld van een term waaruit blijkt dat het een blend is;
 - e. op het etiket wordt ten minste eenmaal het als een percentage uitgedrukte volumeaandeel zuivere alcohol vermeld van elk alcoholhoudend bestanddeel, in afnemende volgorde van de gebruikte hoeveelheid in de blend.

6. OVERZICHTSTABEL

6.1. Samengestelde termen (ST)

DEFINITIE: Artikel 3, punt 2	Combinatie (resultierend in een alcoholhoudende drank) van een naam van een gedistilleerde drank (categorie of GA) met: <ol style="list-style-type: none"> 1) de naam van of bijvoeglijke naamwoorden die zijn afgeleid van een of meer levensmiddelen (anders dan een alcoholhoudende drank en anders dan levensmiddelen die worden gebruikt voor de bereiding van die gedistilleerde drank), en/of 2) de term "likeur" of "room".
GEBRUIKSVOORWAARDEN: Artikel 11	<ol style="list-style-type: none"> a) Alle alcohol is afkomstig van de in de ST genoemde gedistilleerde drank, met uitzondering van alcohol die aanwezig is in aroma's, kleurstoffen en andere toegestane ingrediënten b) Geen verdunning met alleen water waardoor het alcoholgehalte tot onder het voorgeschreven alcoholvolumegehalte afneemt
ETIKETTERINGSEISEN: Artikel 11	<ul style="list-style-type: none"> — Geen gebruik van de termen "alcohol", "sterke drank", "drank", "gedistilleerde drank" of "water" in de ST — (Wettelijke) benaming: <ul style="list-style-type: none"> — "gedistilleerde drank" voor gedistilleerde dranken die niet voldoen aan de vereisten voor een bepaalde categorie, — samengestelde termen waarin de naam van de gedistilleerde drank wordt gecombineerd met de term "likeur" of "room" voor een gedistilleerde drank die voldoet aan de desbetreffende vereisten voor categorie 33 van bijlage I, of — de naam van de alcoholhoudende drank overeenkomstig de voedselinformatieverordening, indien het geen gedistilleerde drank is — ST vermelden in een lettergrootte die niet groter is dan de lettergrootte die wordt gebruikt voor de (wettelijke) benaming

	<ul style="list-style-type: none"> — ST vermelden in eenvormige letters (zelfde lettertype, lettergrootte en kleur) — ST niet onderbreken door tekst of afbeelding die er geen deel van uitmaakt — Bij een combinatie waardoor gedistilleerde drank ontstaat, moet de wettelijke benaming altijd de samengestelde term vergezellen: beide moeten in hetzelfde gezichtsveld verschijnen
--	---

6.2. Zinspelingen

DEFINITIE: Artikel 3, punt 3	Directe of indirecte verwijzing naar een of meer gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) in de (omschrijving,) presentatie en etikettering van: <ol style="list-style-type: none"> 1) andere levensmiddelen dan alcoholhoudende dranken 2) andere alcoholhoudende dranken dan gedistilleerde dranken 3) likeuren (gedistilleerde dranken van de categorieën 33 tot en met 40) 4) andere gedistilleerde dranken dan likeuren (in een beperkt aantal specifieke gevallen die niet als ST of mengsels kunnen worden beschouwd)
GEBRUIKSVOORWAARDEN: Artikel 12	<ol style="list-style-type: none"> a) Alle (toegevoegde) alcohol is afkomstig van de gedistilleerde drank (behalve bij zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken) b) Alleen voor GA's voor gedistilleerde dranken: van het product dat onder de naam van de GA valt, behoort een voldoende hoeveelheid te worden gebruikt (% op het etiket te vermelden) om een wezenlijke eigenschap te verlenen aan het desbetreffende levensmiddel (smaak hoofdzakelijk toerekenbaar aan de aanwezigheid van de GA of — indien dat niet kan worden aangetoond — voldoende schriftelijk bewijs) c) Alleen voor GA's voor gedistilleerde dranken: geen ander "vergelijkbaar" ingrediënt gebruikt
ETIKETTERINGSEISEN: Artikel 12	<ul style="list-style-type: none"> — Alleen voor 1): voorschriften voedselinformatieverordening van toepassing — Alleen voor 2): naam = de naam van de alcoholhoudende drank overeenkomstig de voedselinformatieverordening — Alleen voor 3): wettelijke benaming = "likeur" of de wettelijke benaming van de andere categorie likeur waaronder het product valt + geen gebruik van de term "cream" in het Engels — Alleen voor 4): wettelijke benaming = elk van de namen die zijn toegestaan door een categorie gedistilleerde dranken waaronder het product valt (wettelijke benaming "gedistilleerde drank" alleen toegestaan bij zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken) — Voor 2) t/m 4): zinspeling niet op dezelfde regel als de (wettelijke) benaming van de alcoholhoudende drank + in een lettergrootte die niet groter is dan half de lettergrootte die wordt gebruikt voor de (wettelijke) benaming en (eventuele) ST (behalve bij zinspelingen op fusten voor gedistilleerde dranken, waarvoor dezelfde lettergrootte kan worden gebruikt als voor de wettelijke benaming en de eventuele ST) — Voor 3) en 4): zinspelingen altijd vergezeld van de wettelijke benaming van de gedistilleerde drank: beide moeten in hetzelfde gezichtsveld verschijnen — Voor 2) en 3): ten minste eenmaal een lijst van alcoholhoudende bestanddelen met alcoholpercentage in aflopende volgorde

6.3. Mengsels

DEFINITIE: Artikel 3, punten 9 en 10	Combinaties van verschillende gedistilleerde alcoholhoudende bestanddelen, d.w.z. gedistilleerde dranken (categorieën of GA's), ethylalcohol uit landbouwproducten en/of distillaten uit landbouwproducten resulterend in: <ol style="list-style-type: none"> 1) een gedistilleerde drank die niet tot een categorie behoort; of 2) een gedistilleerde drank die tot een categorie behoort (bijvoorbeeld likeur)
--	---

ETIKETTERING-SEISEN: Artikel 13, leden 3 en 4	<ul style="list-style-type: none"> — Alleen voor 1): wettelijke benaming = “gedistilleerde drank” — Alleen voor 2): wettelijke benaming = naam van de categorie — Namen van gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) alleen vermelden in een lijst van alcoholhoudende bestanddelen in hetzelfde gezichtsveld als de wettelijke benaming — De lijst van alcoholhoudende bestanddelen vermeldt ten minste eenmaal in aflopende volgorde het alcoholpercentage van elk bestanddeel in het mengsel — Alleen voor 1): een van de termen “mengsel”, “gemengd” of “melange van gedistilleerde drank” vermelden wanneer de lijst van alcoholhoudende bestanddelen wordt verstrekt
---	---

6.4. Blends

DEFINITIE: Artikel 3, punten 11 en 12	<p>Samenvoegingen van verschillende gedistilleerde dranken die tot dezelfde categorie behoren met geringe verschillen in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) productiemethode; 2) gebruikte distilleertoestellen; 3) rijpings- of verouderingsduur; en/of 4) geografisch productiegebied
ETIKETTERING-SEISEN: Artikel 13, lid 3 bis	<ul style="list-style-type: none"> — Wettelijke benaming = naam van de categorie (die kan worden aangevuld met of vervangen door de naam van een GA) — ALLEEN voor blends van verschillende GA's of GA's en niet-GA's: — Namen van andere gedistilleerde dranken (categorieën of GA's) alleen ten minste eenmaal vermelden op een lijst van alcoholhoudende bestanddelen in hetzelfde gezichtsveld als de wettelijke benaming — Een van de termen “blend”, “blending” of “blended” vermelden wanneer de lijst van alcoholhoudende bestanddelen wordt verstrekt — De lijst van alcoholhoudende bestanddelen vermeldt ten minste eenmaal in aflopende volgorde het alcoholpercentage van elk bestanddeel in de blend